Bijlage A bij kadernota 2026 – 2029: op te nemen bouwstenen en Ombuigingsvoorstellen

27 mei 2025

Gemeente **Borne**

Bijlage A Overzicht bouwstenen en ombuigingsmaatregelen om op te nemen in de programmabegroting

In het eerste deel van deze bijlage (deel A) worden alle bouwstenen en ombuigingsmaatregelen om op te nemen in de programmabegroting 2026 – 2029 gepresenteerd. Dit gebeurt op volgorde van programma's en paragrafen overeenkomstig de bekende indeling. Eerst de bouwstenen en dan de om buigingsmaatregelen.

Inhoudsopgave:

Deel A: pagina

Bouwstenen

Programma 1: Wonen en leven
- A.1 Bevorderen toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam wonen lening) 5
- A.2 Versterken mogelijkheden om ruimtelijke (gebieds-) ontwikkelingen/initiatieven te faciliteren (extra capaciteit projectleiders gebiedsontwikkeling) 7
- A.3 Bevorderen leefbaarheid Zenderen (Koers document Zenderen) 9
- A.4 Omgevingsplan 11
- A.5 Herinrichting de Haven en aanleg nieuw parkeerterrein / evenemententerrein 13

Programma 2: Duurzame toekomst
- A.6 Aanpakken onrechtmatig grondgebruik (Volkstuinen) 15

Programma 3: Inclusieve samenleving
- A.7 Integrale toegang Sociale basis Sociaal Domein (Social Hus) 18
- A.8 Bevorderen adequate onderwijsvoorzieningen (IHP) 22
- A.9 Hervormingsagenda, structureel borgen projecten 25
- A.10 Hervormingsagenda, nieuwe projecten 28
- A.11 Creëren van een klimaatadaptieve en duurzame parkeeroplossing sportpark ’t Wooldrik – zijde Bornerbroeksestraat (parkeerplaatsen ’t Wooldrik) 31
- A.12 Bevorderen toegankelijke sportvoorzieningen (speelveld BZSV) 33

Programma 4: Bestuur en samenleving
- A.13 Datagedragen werken 35
- A.14 Verbeteren administratieve organisatie en interne beheersing 37
- A.15 Borgen basiscapaciteit communicatie 39
- A.16 Bevorderen toegankelijkheid en leesbaarheid van communicatie-uitingen (tools schrijfvaardigheid) 41
- A.17 Beleidsimpuls dienstverlening (beleidsadviseur dienstverlening) 43
- A.18 De informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – automatiseringsmanagementsamenwerking met gemeente Hengelo 45
- A.19 De informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – basisformatie 48
- A.20 Servicemanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen 51
- A.21 Versterken basis op integrale veiligheid (extra capaciteit integrale veiligheid) 53

Programma 5: Financieel gezond
- A.22 Bevorderen doelmatig beheer gemeentelijke panden 55
- A.23 Aanpakken onrechtmatig grondgebruik (snippergroen) 57
- A.24 Bevorderen verwervingskansen (strategische verwerving gronden / vastgoed) 60
- A.25 Verbeteren vastgoed management (kostprijs dekkende verhuur vastgoed) 62

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen
- A.26 Voldoen aan zorgplicht onderhoud openbare ruimte (IBOR) 64
- A.27 Voldoen aan wettelijke taak gericht op goed beheer ondergrond (BRO) 67

Paragraaf Bedrijfsvoering
- A.28 Bedrijfscontinuïteitsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen 69

Deel A

Ombuigingsmaatregelen pagina

Programma 1: Wonen en leven
A.29 Kostendekkende tarieven voor leges en bouwen 71
A.30 Onderzoek exploitatie begraafplaats overdragen aan externe partij 72
Programma 2: Duurzame toekomst
A.31 Vierwekelijks inzamelen van GFT in de wintermaanden 73
A.32 Heffen milieuleges 74
A.33 Ramen erfpachtcanons Regionaal Bedrijventerrein Twente 75
Programma 3: Inclusieve samenleving
A.34 Budget onderwijsondersteuning schrappen 76
A.35 Formatie uitvoeringsorganisatie Hengelo, Haaksbergen en Borne onderzoeken 77
Programma 4: Bestuur en samenleving
A.36 Versoberen organisatiebudgetten 78
A.37 Kostendekkend maken diverse leges 79
Programma 5: Financieel gezond
A.38 Verlagen stelpost structurele reserve beleidsontwikkeling 80
A.39 Ruimte BTW compensatiefonds 100 % inzetten 81
A.40 Jeugdmiddelen 100 % ramen 82
A.41 Aframen stelpost autonome ontwikkelingen (rente) 83
A.42 Nog meer realistisch ramen (minder behoedzaam) 84
A.43 Generen (gederfde) huurinkomsten 85
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
A.44 Veegkosten wegen voor 100% toerekenen aan riool 86

Deel A:

1. Bouwstenen programma Wonen en leven

<table>
<tr><td colspan="2">Volgnummer: A.1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Afdeling/Team: Samen bouwen - beleid</td></tr>
<tr><td colspan="2">Onderwerp: Bevorderen toekomstbestendige woningvoorraad (duurzaam wonen lening)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Programma/Thema: Wonen en Leven / wonen en bouwen</td></tr>
<tr><td colspan="2">Portefeuillehouder: A. Lammers</td></tr>
<tr><td colspan="2">Inhoud:
In 2023 heeft de gemeenteraad van Borne de verordening Duurzaam Wonen Gemeente Borne 2023 vastgesteld. Met deze verordening is het mogelijk bij de gemeente duurzaam wonen lening aan te vragen. Met deze lening kunnen maatregelen op het gebied van het levensloopbestendig en/ of energiezuinig maken van je eigen woning worden gefinancierd. Er wordt veel gebruikt gemaakt van deze regeling.
Voor 2026 wordt een extra storting in het fonds voorzien van € 1.000.000. Het fonds is revolverend. De gemeente betaalt kosten voor het fonds en extra rente. Ze ontvangt 1,6% rente op de leningen die zijn uitgegeven, maar betaalt zelf 3 % rente. Hierdoor loopt de gemeente € 14.000 aan rente-inkomsten mis per jaar. Daarnaast moet er 0,5% per jaar betaald worden voor het fonds, wat neerkomt op € 5.000 per jaar (op basis van €1.000.000). In totaal zijn de jaarlijkse kosten dus € 19.000.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Doel:
CO 2 reductie,
toekomstbestendige woningvoorraad die duurzaam en levensloopgeschikt zijn.</td></tr>
<tr><td>Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)</td><td>Niet autonoom</td></tr>
<tr><td>Wettelijk / niet wettelijk
(o.b.v. welke wettelijke regeling)</td><td>Niet wettelijk</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Toekomstbestendige woningvoorraad, Borne is een klimaatneutrale gemeente in 2050</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>uitstelbaar</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Niet van toepassing</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja, pagina 6: “Wij willen de gemeente Borne zo ontwikkelen dat er voldoende gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dat aansluit bij de woonbehoefte in de kernen.”
Pagina 8: “Borne is in 2050 een klimaatneutrale gemeenschap. Borne is CO2-neutraal1 in 2050, in 2030 is daarvan 49 % (t.o.v. 1990)2 bereikt.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Continueren Verordening duurzaam wonen lening</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Geld toevoegen aan het fonds zodat leningen verstrekt kunnen worden</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	Investering (Krediet)	1.000.000			
	Exploitatiebudget	19.000	19.000	19.000	19.000
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte				
	Effect begroting	**19.000**	**19.000**	**19.000**	**19.000**
Personele effecten					

Volgnummer: A.2

Afdeling/Team: Ontwikkeling & Vastgoed

Onderwerp: Versterken mogelijkheden om ruimtelijke (gebieds-)ontwikkelingen/initiatieven te faciliteren (extra capaciteit projectleiders gebiedsontwikkeling)

Programma/Thema: Wonen en leven / Wonen en bouwen

Portefeuillehouder: A. Lammers

Inleiding
Projecten zoals de Bornsche Maten, Bornerbroeksestraat, Wensink-Zuid, Sportcentrum Borne-West en het Huis van Borne kent vrijwel iedere Bornenaar.
Naast deze projecten, spelen er omvangrijke en belangrijke ontwikkelingen die momenteel niet zijn aangemerkt als project. Ondanks dat deze ontwikkelingen nog niet formeel zijn aangemerkt als projecten, zijn deze niet minder belangrijk i.r.t. bijvoorbeeld de groeiende vraag aan woningen/woningbouwdoelstellingen.
Hierbij kan gedacht worden aan ontwikkelingen zoals:

- Herontwikkeling Jonge Poerink terrein
- Toekomst herontwikkeling Maria Mediatrix
- Herontwikkeling locatie 't Oldhof
- Herontwikkeling/herbestemming Rheineplein 1
- Herontwikkeling Oude Bieffel
- Potentiële herontwikkeling locatie Steenbakkersweg
- Uitwerking Roskam Landen 2
- Upgrade N734 en N744

Al deze ontwikkelingen dienen integraal aangevlogen te worden, omdat de gevolgen van deze (her)ontwikkelingen groot zijn. Het (her)ontwikkelen van een locatie of gebied brengt daarnaast afdelingsoverstijgende vraagstukken en belangen met zich mee. Deze ontwikkelingen vragen om de juiste sturing en inhoudelijke begeleiding vanuit het ambtelijke apparaat. Het afwegen van alle belangen, de ontwikkeling op een juiste manier aansturen en zorgen voor voldoende draagvlak, vraagt om de juiste helikopterview. Kortom, deze ontwikkelingen behoeven ervaren en gedegen projectleiding.

Deze aanvullende capaciteitsvraag resulteert in de situatie dat de huidige capaciteit van de ambtelijke organisatie ontoereikend is. Er zijn simpelweg onvoldoende handen om te kunnen voldoen aan deze additionele vraag. Hierdoor kennen we nu de situatie dat herbestemmings-/ herontwikkeling projecten/woningbouwprojecten stil komen te liggen, terwijl de (politieke) druk op deze projecten toeneemt.

Doel:
Het doel is dat de gemeente Borne in staat blijft om ruimtelijke (gebieds-)ontwikkelingen/initiatieven op een juiste manier op te pakken en te begeleiden zodat deze initiatieven en achterliggende woningbouwafspraken niet stil komen te vallen.

Het doel is dat de gemeente Borne de aankomende jaren over voldoende capaciteit beschikt om het hoofd te kunnen bieden aan de opgaven die er op de gemeente Borne afkomen.
Om dit te bewerkstelligen is het noodzakelijk om het cluster projectleiders uit te breiden met 2 fte projectleiding gebiedsontwikkeling.

Autonoom/ niet autonoom	Autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	1. Versnellen van woningbouw/voldoen aan de woningbouw opgaven 2. Projecten pro-actief oppakken i.p.v. reactief waarbij er dan steeds meer politieke druk ontstaat 3. Continueren van gebiedsontwikkelingen conform afspraken i.p.v. dat deze stil komen te vallen
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar Deze projecten dienen zich nu aan. Gezien de druk op de woningmarkt en de bijbehorende maatschappelijke urgentie is het laten liggen van deze opgave ongewenst.

<table>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Momenteel worden projectleiders budgetneutraal op de begroting weergegeven. Dit kan als de loonkomsten van de betreffende projectleiders bekostigd kunnen worden uit de verschillende projecten.
Deze budgettaire afspraken blijken in de praktijk weerbarstig. In de praktijk blijkt dat veel ontwikkelingen niet kostendekkend zijn en niet voorzien in de benodigde financiële dekking voor de benodigde projectleiding. Dit resulteert in financieringsproblematiek betreffende de bekostiging van de ureninzet van de projectleiders.

Om dit op te lossen wordt voorgesteld om de jaarlijkse kosten van 2 fte projectleiders gebiedsontwikkeling van €98.175voor 50% (€98.175) te dekken uit de structurele loonsom.
<u>De overige 50%</u> van de kosten (€98.175) te dekken uit projectbudgetten, anterieure overeenkomsten of beschikbare subsidies.
Deze constructie stelt het ambtelijk apparaat in staat om zowel kostendekkende als niet kostendekkende projecten op te pakken zonder dat er financieringsprobleem ontstaat.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’ (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja: “De gemeente Borne is een groeigemeente. Wij willen de gemeente Borne zo ontwikkelen dat er voldoende gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dat aansluit bij de woonbehoefte in de kernen. Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving.”

Toelichting
Wonen is meer dan bouwen. Het is van belang dat het woonaanbod aansluit bij de behoefte en vraag van onze inwoners, waaronder ook starters en doorstromers, maar ook de relatie wordt gelegd met zorg. Wij willen bouwen voor de huidige woonbehoefte maar ook voor de toekomst. Dit houdt voor ons in dat de woningen ook de komende decennia geschikt zijn om aan de woonbehoefte te voldoen. Bij het ontwikkelen van nieuw woonaanbod en het aanpassen van de bestaande woningen is er steeds meer aandacht voor duurzaamheid en energiebesparing.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td></td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Toevoegen 2 fte projectleiding aan team ontwikkeling & Vastgoed, waarbij tevens oog is voor de “overhead” vanuit andere teams en afdelingen.</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.3	
Afdeling/Team: Samen Bouwen/Samen Leven	
Onderwerp: Bevorderen leefbaarheid Zenderen (Koers document Zenderen)	
Programma/Thema: Wonen-Onderwijshuisvesting-Sport- Leefbaarheid	
Portefeuillehouder: A. Lammers	
Inhoud: In het jaar 2023 zijn er meerdere principeverzoeken ingediend voor woningbouw in Zenderen. Aan de hand daarvan heeft de gemeente een integrale analyse uitgevoerd naar deze plannen en heeft het college van B&W in april 2024 besloten medewerking te verlenen aan het principeplan van Zenderen Vooruit (met ondersteuning van de dorpsraad) en de verdere haalbaarheid te onderzoeken. Dit plan gaat over een gebiedstransformatie van 'de Elhorsterhoek' met de thema's wonen, sport, onderwijs en voorzieningen en heeft als doel de toekomstige leefbaarheid van Zenderen veilig te stellen. Momenteel start de verdere verkenning naar haalbaarheid van dit plan en de leefbaarheid in brede zin (wonen en voorzieningen) door middel van het koersdocument Leefbaar Zenderen. Het koersdocument is erop gericht om via een gefaseerde aanpak en in samenwerking met de dorpsraad van Zenderen en stakeholders te komen tot inzichten en (ruimtelijke) ontwikkelingen die het dorp leefbaar houden. Verwacht wordt dat dit een meerjarig traject gaat worden. Er zullen dan ook middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor onder andere woon – en voorzieningenonderzoek, planvoorbereiding, procesbegeleiding, communicatie en participatie.	
Doel: De leefbaarheid in Zenderen toekomstbestendig vorm geven, door het toevoegen van het gewenste woningen (scope 15 jaar) voor de juiste doelgroepen en daarbij de nodige voorzieningen te creëren.	
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk – er ligt een besluit van het college t.a.v. een principeverzoek
Maatschappelijk effect	Het duurzaam bevorderen van de leefbaarheid en sociale samenhang van Zenderen door het uitbreiden van woonvoorzieningen, het behouden en versterken van voorzieningen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Met dit traject wordt getracht om meerdere opgaven te koppelen tot een integrale aanpak. Een aanpak die in nauwe afstemming en samenwerking met de gemeenschap wordt vormgegeven. Het is belangrijk om proactief naar de benodigde leefbaarheid van het dorp te handelen in plaats van reactief. Daar vraagt de gemeenschap nu om. Bij het uitblijven van handelen zijn de maatschappelijke kosten naar verwachting hoger en komt de leefbaarheid verder onder de druk te staan.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Dit moet nog blijken. Het is wel van belang snel te starten met woningbouw.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 3: "De komende jaren willen wij het goede in onze gemeente behouden en samen met inwoners en partners invulling geven aan wat er nu en de komende jaren nodig is met het oog op de toekomst.. Daarom blijft de gemeente investeren in zaken die daar recht aan doen én kansen scheppen voor de toekomst: van meedoen en gezondheid tot onderwijs en bestaanszekerheid en van goede infrastructuur tot en met duurzaamheid en leefbaarheid"

<table>
<tr><td>Continuering bestaand beleid</td><td>Het Koersdocument leefbaar Zenderen is in februari 2025 ter kennisname aangenomen en er is ingestemd met de uitvoering ervan. Daarmee wordt de samenwerking gestart. Deze bouwsteen gaat over het continueren van deze samenwerking.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Vanaf maart start de uitvoering van de eerste stap van de definitiefase. Deze eerste stap gaat over de vraag ‘wat is er nodig om de leefbaarheid in Zenderen te borgen in termen van wonen & voorzieningen?’. Het idee hierachter is om rond de zomer van 2025 te komen tot een gezamenlijk beeld te komen van de behoefte van Zenderen (gemeente en Dorpsraad). Vervolgens kan gestart worden met het beoordelen van de wenselijkheid en de haalbaarheid van het plan van Zenderen Vooruit en overige plannen in Zenderen, waaruit weer nieuwe acties volgen.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td></td></tr>
</table>

Het betreft hier eenmalige middelen. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling. In het derde jaar wordt bezien of voor 2029 middelen nodig zijn.</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td></td></tr>
</table>

Volgnummer: A.4
Afdeling/Team: Samen Bouwen
Onderwerp: Omgevingsplan
Programma/Thema: Wonen en Leven / Ruimtelijke ontwikkeling
Portefeuillehouder: D. Vermorken

Inhoud:
Onder de nieuwe Omgevingswet dienen gemeenten per 01-01-2032 te beschikken over een Omgevingsplan. Dit behelst een zeer omvangrijke wettelijke verplichting die veel inspanning gaat vragen van de gemeente Borne.
Het afgelopen jaar is gewerkt aan een casco (structuur) voor het benodigde omgevingsplan van de gemeente Borne. Dit betekent dat de basis van het omgevingsplan van de gemeente Borne staat. De structuur van het omgevingsplan is door de gemeente in de productieomgeving van RxBase gezet.

Wat is er nodig is om te komen tot een volledig omgevingsplan voor de gemeente Borne in samenhang met de Omgevingsvisie?
Voor het opstellen van een volwaardig omgevingsplan voor de gemeente Borne is gekeken naar de huidige stand van zaken (zie inleiding) en naar de acties die nodig zijn om te komen tot een volwaardig omgevingsplan.
Naar aanleiding van deze acties is het volgende stappenplan op hoofdlijnen opgesteld:
1. Het opstellen van een woonregeling voor de gemeente Borne;
2. Het vullen van het omgevingsplan met de overige functies;
3. Bestemmingsplan Buitengebied en Bedrijventerreinen;
4. Opbouwen van gelaagdheid van het omgevingsplan door integratie
bruidsschat, milieu, verordeningen en beleid.

Omdat de geschetste ontwikkelopgave een forse, complexe en meerjarige ontwikkeling betreft, is het niet eenvoudig om een accurate meerjarige raming te formuleren. Immers, het opstellen van een nieuw Omgevingsplan is voor elke gemeente een leer-/ontwikkeltraject.

Omwille van deze reden is het voorstel om deze ontwikkeling in 2025 en 2026 verder voort te zetten, waardoor er gaande weg meer kennis, kunde en ervaring kan worden opgedaan Hierdoor ontstaat er meer inzicht in de benodigde investeringen en personele effecten voor de periode na 2026. Op basis van deze opgedane kennis en ervaring, zal er op basis van een nieuw voorstel bijbehorende middelen worden gevraagd middels de kaderstelling 2027.

Het betreft hier éénmalige kosten.

Doel voor de lange termijn
Het resultaat en doel is:
- Een planbibliotheek die alle regels bevat die nu in de verschillende bestemmingsplannen in het Borne zijn opgenomen;
- Deze planbibliotheek staat in de gemeentelijke software: RxBase;

Een overzichts- en keuzedocument met verantwoording van en toelichting op de gemaakte keuzes;
- Per regel in de planbibliotheek is een werkingsgebied ingetekend en zijn de relevante annotaties aangebracht in RxBase;
- Het geheel aan werkingsgebieden is de digitale plankaart, zoals die in het Digitaal Stelsel Omgevingswet tot uitdrukking komt;
- Integratie van de bruidsschat;
- Integratie van milieu in het omgevingsplan;
- Het kunnen aanvullen en verwerken van toepasbare regels in combinatie met aanvraagformulieren (indieningsvereisten).

Autonoom/ niet autonoom	Autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk: Omgevingswet
Maatschappelijk effect	Het bevorderen van een duurzame leefomgeving

<table>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>Onvermijdbaar, niet uitstelbaar om tijdig gereed te zijn. Omgevingsplan moet klaar zijn vóór 1 januari 2032.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Nvt</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja, pagina 4: “Ruimte voor een groeiende leefbare gemeente en samen sneller verduurzamen”.
Via het omgevingsplan worden woningen ruimtelijk ingepast op een locatie. Bij de ruimtelijke inpassing is een goede kwaliteit van de woonomgeving van belang die aansluit bij het Borns akkoord.</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Ja.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>265.000</td><td>PM</td><td>PM</td><td>PM</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>265.000</td><td>PM</td><td>PM</td><td>PM</td></tr>
</table>

Het betreft hier éénmalige kosten. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Voorstel is om personele effecten incidenteel te dekken. Personele effecten 2027-2029 worden verder verduidelijkt middels de kadernota 2027.</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.5	
Afdeling/Team: Samen Bouwen / Ontwikkeling en vastgoed	
Onderwerp: Herinrichting de Haven en aanleg nieuwe parkeerterrein / evenemententerrein	
Programma/Thema: Wonen en leven/ Openbare ruimte	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Het perceel dat nu wordt gebruikt als bouwdepot na oplevering Huis van Borne herinrichten als parkeerterrein voor circa 60 auto's, gecombineerd met de herinrichting van de Haven tot een groener en klimaatbestendiger deel van het centrum met voldoende waterberging.	
Doel Met dit nieuwe parkeerterrein spelen we 40 parkeerplaatsen vrij op de Haven, waardoor we dit groener en klimaatbestendiger kunnen inrichten en tegelijkertijd 20 extra parkeergelegenheid realiseren. Het nieuwe parkeerterrein kan ook dienen als locatie voor grotere evenementen waarmee we kunnen voldoen aan de wens van ondernemers. Bovengenoemd beoogd parkeerterrein zal na oplevering van het Huis van Borne sowieso moeten worden heringericht. Hierdoor kan werk met werk gemaakt worden als dit direct na afloopt van de bouw van het Huis van Borne aangepakt wordt. Dit parkeerterrein vermindert de verkeersbewegingen en parkeerdruk in het centrum zoals in de visie op mobiliteit is vastgelegd. De Haven zal klimaatbestendig worden ingericht vanwege de wateroverlast die daar met regelmaat plaats vindt. Dit past in de voorgestelde aanpak in het watertakenplan (tevens dekking voor deel van de kosten). Herinrichting van de Haven biedt mogelijkheden om dit gebied beter te verbinden met Oud Borne en het centrum zoals is vastgelegd in de stedenbouwkundige visie op het Centrum. Hierover dient ook nog participatie plaats te vinden met belanghebbenden.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De gemeente is verantwoordelijk voor een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is. Op korte termijn vraagt dit nog niet tot noodzakelijk ingrijpen, maar op termijn moet deze locatie wel aangepakt worden. De Haven is onderhevig aan wateroverlast en conform het watertakenplan vraagt dit om actie.
Maatschappelijk effect	Positieve effecten op: klimaatbestendigheid, gezondheid, aantrekkelijkheid, leefbaarheid en bereikbaarheid centrum, draagt bij aan horeca en ondernemers centrum (evenementen)
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Klimaatbestendig maken (en daarmee de wateroverlast aanpakken) is uiteindelijk onvermijdbaar
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het beoogd parkeerterrein is reeds geëgaliseerd, het park is al verwijderd, dus de timing om het na oplevering als parkeerterrein in te richten is perfect (werk met werk maken). Herinrichting van de Haven laten samengaan met verhuizing naar Huis van Borne
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026'	Ja, Pagina 8: "De verandering naar een duurzame en klimaatbestendige samenleving heeft absolute prioriteit"

<table>
<tr><td>(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td></td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid</td><td>Watertakenplan, mobiliteitsvisie, centrumvisie, groenambitieplan</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Begroting opstellen, ontwerp voor het parkeerterrein én Haven laten maken, uitvoering. De hieronder genoemde begroting is zeer globaal, nader onderzoek o.a. naar financiering uit andere middelen.</td></tr>
<tr><td>Financiën

Eventuele verdeling Parkeerterrein en voorterrein De Haven</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet) Parkeerterrein / uitvoeringskosten

De Haven</td><td>400.000</td><td></td><td>

PM</td><td>

PM</td></tr>
<tr><td>Exploitatie budget</td><td>150.000</td><td>18.700</td><td>18.700</td><td>18.700</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>150.000</td><td>18.700</td><td>18.700</td><td>18.700</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Projectleiding, directievoering, RO,</td></tr>
</table>

2. *Bouwstenen programma Duurzame toekomst*

Volgnummer: A.6	
Afdeling/Team: Samen Bouwen, Cluster Beleid en Cluster Vastgoed & Grondzaken	
Onderwerp: aanpakken onrechtmatig grondgebruik (Volkstuinen)	
Programma/Thema: Financieel gezond / Grondzaken	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: De gemeente beheert zes volkstuinen, namelijk: 1. Piepersveldweg; 2. Twickelerblokweg; 3. Tichelkampweg; 4. Van Galenstraat; 5. Van Brakelstraat en 6. Ruwerstraat. Met slechts één is een huurovereenkomst gesloten. Daarnaast hebben we een bloementuin en kruidentuin, beiden met overeenkomst, in beheer. De overige tuinen worden informeel gebruikt of via verlopen afspraken. Om duidelijkheid te creëren en beheer te structureren, worden alle volkstuinen geformaliseerd met huurovereenkomsten. Dit zorgt voor heldere verantwoordelijkheden, efficiënter beheer en afstemming met toekomstige beleidsdoelen.	
Doel: Specifiek: De gemeente stelt een beleidskader op voor het beheer van volkstuinen en formaliseert het gebruik via huurovereenkomsten met alle huidige gebruikers. Meetbaar: In 2026 is beleid vaststellen en zijn voor 100% van de volkstuinen huurovereenkomsten afgesloten of is vastgelegd welke niet meer in gebruik zijn. Acceptabel: Ontwikkeling in overleg met afdelingen en gebruikers, met ruimte voor inspraak en aanpassingen. Realistisch: Haalbaar met beschikbare middelen, juridische ondersteuning en betrokkenheid van gebruikers. Tijdsgebonden: Beleidskader wordt vastgesteld na het grondbeleid, waarna huurovereenkomsten worden geïmplementeerd.	
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Nee wettelijk niet verplicht
Maatschappelijk effect	Positief: De duidelijkheid over rechten en plichten biedt rechtszekerheid, terwijl de versterking van de buurt en het stimuleren van groen en biodiversiteit sociale cohesie en duurzaamheid bevordert. Negatief: Er kunnen bezwaren ontstaan door extra kosten of verplichtingen. Risico's er is een gedeelte van een volkstuin zonder overeenkomst aangetrokken bij een particuliere tuin (en inmiddels door verjaring overgedragen). Daarnaast zorgt het uitblijven van actieve sturing op volkstuinen rechtsongelijkheid in de hand, 5 van de 6 tuinen hebben geen overeenkomst. Bij niet actieve sturing, ontstaat het risico dat andere gemeentelijke grondgebruikers aanspraak maken op onduidelijke of informele gebruiksrechten, wat rechtsongelijkheid en beheer problemen kan veroorzaken. Dit kan het moeilijker maken om in de toekomst heldere afspraken of beleidswijzigingen door te voeren.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Kosten:
Eenmalig: Inventarisatie, beleidsontwikkeling, juridische ondersteuning, en communicatie (geschat: €10.000- € 30.000, afhankelijk van omvang en complexiteit).
Structureel: Beheer en toezicht op de huurovereenkomsten
Winsten:
Overdracht van onderhoudsverantwoordelijkheden aan gebruikers. Mogelijke huurinkomsten (geschat: € 900,- per volkstuin per jaar excl. indexatie).</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja, pagina 13: “Onze ambitie is een structureel financieel gezonde gemeente. Met een gezonde financiële positie kunnen we onze inwoners een leefbare samenleving bieden voor de komende raadsperiode en daarna.”

Pagina 11:“Een inclusief, veilig, gezond en sociaal Borne waar inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens mee te doen. Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven. Lukt dat niet? Dan bieden we passende hulp en ondersteuning.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Geen beleid rondom volkstuinen. Wel beleid om oneigenlijk grondgebruik (Snippergroen)</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Acties:
1. Inventarisatie: Identificeren volkstuinen op gemeentelijke grond, eventuele clandestiene bouwwerken, huidige gebruikers en afspraken in kaart brengen.
2. Beleidsontwikkeling: opstellen van een beleidskader voor gebruik, beheer, huurvoorwaarden, verantwoordelijkheden en tarieven.
3. Communicatie: informeren van gebruikers over het traject en veranderingen.
4. Huurovereenkomsten: opstellen van een standaard huurovereenkomsten.
5. Implementatie en toezicht: periodieke controle
Planning
1. Voorbereiding (3 maanden)
2. Beleidsontwikkeling en inspraak (3-6 maanden)
3. Implementatie (6-9 maanden)</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>30.000</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>*
**</td><td>*</td><td>*</td><td>*</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>30.000</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
*Mogelijke huurinkomsten: 3,5K per jaar (obv. schatting 900,- per volkstuin per jaar)
</td></tr>
</table>

	** Betreft eenmalige middelen. Deze worden gedekt vanuit de reserve beleidsontwikkeling
Personele effecten	Ondersteuning vanuit jurist, beleidsmedewerker (groen/grond), medewerker grondzaken, wijk coördinator, handhaving/toezicht

3. Bouwstenen programma Inclusieve samenleving

Volgnummer: A.7
Afdeling/Team: Samen Leven Team Beleid
Onderwerp: Integrale toegang Sociale basis Sociaal Domein (Social Hus)
Programma/Thema: Inclusieve Samenleving
Portefeuillehouder: M. Geerdink

Inhoud:
Het Sociaal Hus is een pilot en loopt van 2023 t/m 2025 waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld. Om het Sociaal Hus te borgen na 2026 zijn structurele middelen noodzakelijk.

Het Sociaal Hus is een centrale plek waar inwoners terecht kunnen voor ondersteuning en advies op het gebied van welzijn, zorg, werk, en financiën. Het biedt laagdrempelige en integrale toegang tot hulp voor vragen of problemen die te maken hebben met bijvoorbeeld mantelzorg, opvoeding, eenzaamheid, schulden, of participatie in de maatschappij. Het Sociaal Hus werkt samen met lokale maatschappelijke organisaties, vrijwilligers, en professionals om de juiste ondersteuning te bieden. Eerder ging men hiervoor apart naar de gemeente, het Kulturhus, Wijkracht, GGD of bijvoorbeeld de Jeugdgezondheidszorg. Sinds 2023 kan men hiervoor rechtstreeks terecht bij het Sociaal Hus. In 2024 is Welzijn op Recept gestart binnen de gemeente. De consulent Welzijn op Recept is aanwezig bij de praktijkondersteuner huisarts en op verschillende andere vindplaatsen in de gemeente.

<u>Toekomstvisie Sociaal Hus</u>
- Doorontwikkeling van het Sociaal Hus door diverse spreekuren, partners, vindplaatsen, programma's en thema's te koppelen aan het Sociaal Hus.
- Zichtbaarheid vergroten van het Sociaal Hus en de voorliggende voorzieningen.
- Het integraal samenwerken stimuleren en de sociale basis verstevigen. De rol van sport en cultuur vergroten binnen het sociaal domein ter gunste van de positieve gezondheid van de inwoner.

Doel:
Het Sociaal Hus sluit aan bij de visie van de gemeente Borne op een inclusieve samenleving. De focus ligt op het versterken van de sociale basis, het bevorderen van preventieve aanpakken en het verbinden van inwoners, organisaties en voorzieningen. De aanpak stimuleert actieve participatie en eigenaarschap bij inwoners en draagt bij aan het voorkomen van maatschappelijke problemen.

Doelen:
- Inwoners/gezin krijgen passende ondersteuning door een laagdrempelige, integrale Bornse toegang waarbij een persoonlijke, inhoud-gedreven aanpak centraal staat, uitgaande van de mogelijkheden en het ontwikkelperspectief van de inwoner.
- Een inclusief, veilig, gezond en sociaal Borne waar onze inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens, mee te doen. Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven, zorgen voor zichzelf en voor elkaar. Als dat niet lukt bieden we passende hulp en ondersteuning.
- Het Sociaal Hus versterkt de voorliggende voorzieningen en de onderlinge samenwerking tussen de partners.
- Het verlagen van de druk op de zorg door aan de voorkant (hulp)vragen weg te nemen en de inwoner op tijd te helpen/ondersteunen/doorverwijzen.

Autonoom/ niet autonoom	Geen autonome ontwikkeling
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Het evaluatieverslag *Evaluatie Sociaal Hus 2022 t/m 2024* (25int01361) geeft de (maatschappelijke) effecten van het Sociaal Hus duidelijk weer. Hieronder een korte opsomming:

	• Laagdrempelige ondersteuning: Inwoners hebben makkelijker toegang tot hulp en advies, wat leidt tot sneller en effectiever oplossen van problemen. Dit kan het gevoel van welzijn en zelfredzaamheid bevorderen. • Breder bereik: Dankzij de toevoeging van Welzijn op Recept bereiken de Sociaal Hus consulenten meer inwoners en andere ondersteuningsvragen, waardoor meer inwoners passende ondersteuning krijgen. • Vermindering van eenzaamheid: Door het verbinden van mensen aan netwerken en activiteiten helpt het Sociaal Hus sociale isolatie te verminderen. • Sociale cohesie: Het Sociaal Hus draagt bij aan een sterker en hechter sociaal netwerk binnen de gemeente, wat de leefbaarheid vergroot. • Betere samenwerking: Het Sociaal Hus fungeert als verbindende schakel tussen zorg- en welzijnsprofessionals, waardoor samenwerking en kennisdeling worden verbeterd. • Maatschappelijke verantwoordelijkheid: De gemeente kan met het Sociaal Hus haar verantwoordelijkheid op het gebied van welzijn, zorg en inclusiviteit beter waarmaken. • Preventie: Preventieve aanpak en tijdige interventie helpen escalatie en duurdere zorg te voorkomen. • Betere beleidsvoering: Informatie en ervaringen vanuit het Sociaal Hus bieden waardevolle input voor de ontwikkeling van gemeentelijk beleid. Het Sociaal Hus heeft een brede impact door bij te dragen aan een gezondere, meer verbonden en zelfredzame samenleving. Dit is niet alleen belangrijk voor de inwoners, maar ondersteunt ook de professionals in hun werk en helpt de gemeente om efficiënter en effectiever te werken.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het Sociaal Hus is een pilot die loopt van 2023 t/m 2025. De evaluatie van 2022 t/m 2024 maakt zichtbaar dat het Sociaal Hus groeit (128% sinds 2023) en de meeste inwoners (47%) direct bij de toegang geholpen worden of doorverwezen worden naar het voorliggend veld (21,5%). Dit maakt dat het Sociaal Hus ‘onvermijdbaar’ is wat betreft het versterken van de sociale basis en het efficiënter werken als gemeente.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het Sociaal Hus draagt binnen het sociaal domein bij aan effectief werken en leidt op langer termijn tot besparingen. • Het Sociaal Hus verstevigd de sociale basis en vermindert het de instroom in zware zorgsystemen, wat zorgt voor structurele verlaging van de gemeentelijke uitgaven. • Het voorkomen van escalatie van problemen (zoals schulden, psychische klachten of huiselijk geweld) kan leiden tot een besparing. • Door eerder in te grijpen via sociale ondersteuning en lichte hulpverlening kunnen inwoners zelfstandig blijven functioneren. Dit kan de kosten voor langdurige jeugdzorg of specialistische GGZ verlagen. • Het ondersteunen van mensen om schulden te voorkomen en aan het werk te blijven bespaart niet alleen op uitkeringen, maar ook op indirecte kosten zoals huisuitzettingen. Eén huisuitzetting kost de gemeente gemiddeld €12.000 tot €15.000. • Het versterken van de sociale basis vermindert ook overlast in wijken, wat de kosten voor handhaving en buurtbeheer verlaagt.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Het Sociaal Hus sluit aan op diverse beleidsstukken en -voornemens van de gemeente Borne.

Motie gemeenteraad:
De rijksoverheid heeft op 1 januari 2015 belangrijke taken overgeheveld naar gemeenten, waarbij verschillende wetten van kracht werden (Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet). Ook wel de drie decentralisaties (3D’s) genoemd. Om nog meer samenwerking, samenhang en integraliteit te bewerkstelligen heeft de gemeenteraad met een motie (05-11-2019) het college opgeroepen om een integrale toegang te realiseren met de volgende ambitie:
Inwoners/gezin krijgen passende ondersteuning door een laagdrempelige, integrale Bornse toegang waarbij een persoonlijke, inhoud-gedreven aanpak centraal staat, uitgaande van de mogelijkheden en het ontwikkelperspectief van de inwoner.

Borns Akkoord 2022-2026: (pagina 11 & 12)
<u>3. Noaberschap en (veer)kracht</u>
<u>Thema Sociaal Domein* en transformatie</u>

“De basis in Borne is dat een ieder zijn of haar eigen (noaber)kracht kan inzetten of waar het niet kan, de gemeente en de partners op een passende manier kunnen ondersteunen. De mens staat hierbij centraal, we willen dat <u>de hulp aan inwoners dichtbij en zo passend mogelijk is</u>. We vinden het belangrijk dat iedereen die ondersteuning nodig heeft, goede ondersteuning krijgt. In <u>de visie Sociaal Domein is dit als volgt opgenomen : “Een inclusief, veilig, gezond en sociaal Borne waar inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens mee te doen. Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven. Lukt dat niet? Dan bieden we passende hulp en ondersteuning.”.</u>

Opdracht aan het college
- Blijf de samenwerking met bestaande en nieuwe partners in het sociaal domein zoeken en verder ontwikkelen, onder meer via het Sociaal Hus, het samenwerken met de diverse wijken om dichtbij de inwoners te komen en blijf ook bouwen aan de regionale samenwerkingen.’</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Programma Inclusieve Samenleving
Programmaplan Sociaal Domein 2023-2026</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Evaluatie Sociaal Hus 2022 t/m 2024 is afgerond.
Het Sociaal Hus en Welzijn op Recept blijft alle ondersteuningsvragen monitoren in 2025.
Het is een pilot project van 2023 t/m 2025, voorstel is om na 2025 het Sociaal Hus op te nemen in de kaderstelling.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>121.769</td><td>121.769</td><td>121.769</td><td>121.769</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>34.000</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>87.769</td><td>121.769</td><td>121.769</td><td>121.769</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	De middelen voor het Sociaal Hus, opgezet vanuit het programma Sociaal Domein, zijn incidenteel tot en met 2025. De kosten zijn opgedeeld in: - Consulenten 1,33 Fte schaal 9 = € 118.269 - Website onderhoud = verwachting €3.500 De 1,33 fte is inclusief 16 uur Welzijn op Recept medewerker (momenteel bekostigd via GALA/SPUK t/m 2026, €34.000)
Personele effecten	Huidige samenstelling: 3 consulenten met een totaal van 1,33 Fte schaal 9 (inclusief 16 uur Welzijn op Recept t/m 2026). De druk op uitvoering sociaal domein zal verlagen, doordat de Sociaal Hus consulenten voor een groot deel het eerste aanspreekpunt zijn voor de inwoner. Communicatie wordt ingezet voor de zichtbaarheid en uitingen van het Sociaal Hus.

Volgnummer: A.8	
Afdeling/Team: Samen Leven	
Onderwerp: Bevorderen adequate onderwijsvoorzieningen (IHP)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Onderwijs	
Portefeuillehouder: A.Lammers	
Inhoud: In 2025 gaan we aan de slag met het opstellen van een nieuw Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP), voor zowel het primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo). Op basis hiervan wordt bepaald voor welke schoolgebouwen er nieuwbouw, renovatie of uitbreiding nodig is. Ook wordt hierin een prioritering en fasering aangebracht waarin duidelijk wordt welke verbouw, renovatie of nieuwbouw er in de komende jaren nodig is. Eén van de onderwerpen van die wordt onderzocht in het IHP, is de wens voor Integraal Kindcentra (IKC)vorming.	
Doel: Voorzien in de wettelijke verplichting om voldoende aanbod van onderwijshuisvestingsvoorzieningen van een redelijk niveau te bieden. Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. We zorgen voor voldoende aanbod van onderwijshuisvestingsvoorzieningen van een redelijk niveau. Dit heeft betrekking op onder andere de duurzaamheid, veiligheid, bruikbaarheid en het binnenklimaat van de scholen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijke verplichting op basis van de onderwijswetten: - Wet op het primair onderwijs: uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting po/vo - Wet op het voortgezet onderwijs: uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting po/vo - Wetsvoorstel planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting.
Maatschappelijk effect	Een goede spreiding van leerlingen over de scholen in Borne en een gezond leefklimaat in de school, wat de leerprestaties van leerlingen bevorderd.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Er zijn opties om de levensduurkosten van bouwprojecten te verlagen door te onderzoeken of de levensduur van de gebouwen verlengd kan worden van bijvoorbeeld 40 jaar naar 60 jaar. Vanuit de NEN-8026 inspecties die worden uitgevoerd in het kader van het opstellen van het IHP, zal blijken voor welke gebouwen de levensduur verlengd kan worden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 3: "De gemeente Borne is een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen en wordt gehoord, ongeacht afkomst, geaardheid of beperking. Daarom blijft de gemeente investeren in zaken die daar recht aan doen én kansen scheppen voor de toekomst: van meedoen en gezondheid tot onderwijs en bestaanszekerheid en van goede infrastructuur tot en met duurzaamheid en leefbaarheid. Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en

	betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving.”
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Continuering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Borne 2017-2034
Acties en planning	De beoogde deadline voor het opstellen van het IHP is september 2025. De planontwikkeling is naar waarschijnlijkheid pas in 2026. De eerste investeringen zijn naar verwachting dan vanaf 2026/2027. Echter zullen de eerste afschrijvingskosten pas een jaar na oplevering zijn, waarschijnlijk op zijn vroegst 2028. Aangezien renovaties een lagere afschrijvingstermijn kennen (en dus hogere kosten met zich mee brengen) wordt bezien of bij aanpassing van de financiële verordening een categorie vernieuwbouw kan worden toegevoegd.
Financiën	Op basis van de uitkomsten van de gebouwenschouwen kan een eerste grove raming gemaakt worden. Echter, de prioritering en fasering van de aankomende bouwprojecten moet nog worden besproken met de schoolbesturen en is pas bekend bij oplevering van het IHP, naar verwachting in september 2025. Onderstaande raming kan dan concreter worden gemaakt. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met een wens voor IKC vorming, dit zal een plek krijgen in het IHP. Er kan daarom nog geen definitief bedrag worden genoemd. Vooralsnog wordt uitgegaan van een beredeneerde aanname op basis van de uitkomsten van de gebouwenschouw waarbij wordt uitgegaan van de BENG norm. Bij subsidiemogelijkheden vanuit DUMAVA kan dit worden aangepast naar ENG. Op basis van de uitkomsten van de gebouwenschouw is er een aannemelijke optie besproken met de schoolbesturen voor een eerste school die in aanmerking komt voor nieuwbouw of renovatie. Dit is vertaald in bovenstaande tabel. Hierbij is uitgegaan van een eerste investering in 2026 en de eerste kapitaallasten in 2028. Gezien de noodzakelijke fasering zal er waarschijnlijk niet meer dan één bouwproject tegelijk lopen. Een volgend bouwproject zou na bijvoorbeeld 3 tot 4 jaar weer een investering vragen (uitgegaan van 4 bouwprojecten in 15 jaar). De exploitatiekosten zijn berekend op basis van een 3 % rentepercentage en 1/40e deel afschrijving.

	<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td>4 miljoen</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Exploitatiebudget Rente afschrijving</td><td>0</td><td>0</td><td> 120.000 100.000</td><td> 120.000 100.000</td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>0</td><td>0</td><td>220.000</td><td>220.000</td></tr></table>
Personele effecten	

Volgnummer: A.9	
Afdeling/Team: Samen Leven	
Onderwerp: Hervormingsagenda, structureel borgen projecten	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Jeugd	
Portefeuillehouder: M. Geerdink	
Inhoud: In de bijlage is de inhoudelijke uitwerking van de voorstellen opgenomen, inclusief de financiële verwachtingen. In de bijlage wordt onderstaand toegelicht: • De hervormingsagenda, achtergrond, inspanningsverplichting gemeenten, uitgangspunten, conclusie deskundigen commissie en financieel kader; • De regionale ontwikkelingen (regiovisie, samenwerkingsagenda jeugd en regionale projecten); • Lokale ontwikkelingen: welke projecten lopen af en moeten structureel geborgd worden, welke lopen door en welke nieuwe projecten worden aangevraagd met daarin een financieel overzicht en een impactanalyse. • De lopende projecten vormen de basis voor de aangevraagde nieuwe projecten. Dit betreft een doorontwikkeling dan wel aanvullende projecten om te voldoen aan de uitgangspunten van de hervormingsagenda. De nieuwe en lopende projecten hebben invloed op elkaars potentieel. Vanuit het Programma Sociaal Domein zijn in 2023 diverse projecten gestart. Deze zijn in 2025 geëvalueerd waarbij de kwalitatieve dan wel financiële meerwaarde in kaart zijn gebracht. Middels deze projecten voldoet gemeente Borne aan een aantal verplichte thema's van de Hervormingsagenda. Voorgesteld wordt om deze projecten structureel te borgen binnen het Sociaal Domein. Het betreft de volgende projecten: • Orthopedagoog: € 86.000 (besparing € 163.000); • Procescoördinator zorg en veiligheid: € 95.500; • Doorbraakmethode: € 50.000 • Jongerencoaches structureel: € 173.000;	
Doel (per project, ook gericht op effecten voor inwoners, is een apart doel opgenomen, zie uitvoeringsplan): - Door uitvoering te geven aan de uitgangspunten van de Hervormingsagenda wordt beoogd dat de zorg ook in de toekomst beschikbaar blijft voor inwoners. Dat deze betaalbaar is en dat er voldoende personeel beschikbaar is om deze uit te voeren. - Door uitvoering te geven aan de projecten kunnen inwoners vanaf 2026 rekenen op een deskundig toegangsteam en voldoende laagdrempelige zorg in hun eigen omgeving; - Door uitvoering te geven aan de projecten kunnen inwoners een beroep doen op de zorg (indien nodig) om zo snel als mogelijk te werken aan herstel vanuit eigen kracht en eigen regie; - Door uitvoering te geven aan de projecten worden de autonome ontwikkelingen gedempt en wordt er zorg gedragen voor financiële beheersbaarheid van het jeugdzorgstelsel voor de lange termijn. - Eind 2026 kan aan het Rijk en de deskundigen commissie aan worden getoond dat de gemeente Borne voldoet aan de inspanningsverplichtingen vanuit de Hervormingsagenda; - De reeds ingezette ontwikkelingen waarmee voldaan wordt aan onderdelen van de Hervormingsagenda (jongerencoaches, procescoördinator zorg en veiligheid, doorbraakmethode en orthopedagoog) zijn geborgd met structurele middelen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Rijk heeft de bezuiniging aangekondigd. Betreft een autonome ontwikkeling. Echter door de juiste inspanning te leveren kan er invloed worden uitgeoefend op het verlagen van de benodigde middelen en de onderbouwing richting Rijk in hoeverre de bezuiniging reëel is. Middels de ombuigingen beogen we meerkosten te voorkomen welke we nu op ons af zien komen. Denk

	hierbij aan demografische ontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt en CAO stijgingen. De Hervormingsagenda en de verplichte thema's waaraan voldaan moet worden betreft een autonome ontwikkeling. Het structureel borgen van de projecten is een beleidskeuze om aan de verplichte thema's van de hervormingsagenda te kunnen voldoen.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De Hervormingsagenda Jeugd is ingevoerd. Hier hebben alle gemeenten mee ingestemd. Hiermee is ook ingestemd op het leveren van de inspanningsverplichting. Bij het niet voldoen aan de inspanningsverlichting kunnen er extra kortingen op budgetten worden doorgevoerd. Bij het uitblijven van een bezuiniging maar wel voldoen aan de inspanningsverplichting dient het Rijk te compenseren. Daarnaast is de Jeugdwet een open einde regeling. Oftewel de inspanningsverplichting staat. Verwachting is dat middels deze inspanningsverplichting er een besparing zal plaats vinden. Bij niet uitvoeren = geen besparing, wel korting op budgetten, dus hogere kosten.
Maatschappelijk effect	- Door het verbreden van de ondersteuning in het voorveld wordt zorg collectiever en laagdrempeliger beschikbaar; - Maatschappelijke effecten op langere termijn zijn voelbaar op alle terreinen, reducering van stress, verbeteren van bestaanszekerheid, inwoners staan meer in hun kracht en zijn minder afhankelijk van derden; - Verbetering van zorgkwaliteit - Vergroten vertrouwen in de overheid doordat kaders duidelijker zijn en zorg betrouwbaarder beschikbaar is. - Minder geïndiceerde zorg door vroegsignalering en preventie. Meer eigen regie, normaliseren en accepteren.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar,
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	<u>Noodzakelijk om te borgen:</u> Doorbraakmethode: jaarlijks € 50.000 (maatwerkbudget) Procescoördinator Z&V: 1 fte schaal 10: €9 5.500 Jongerencoaches (hebben € 286.000 bespaard en is reeds opgeboekt): • Nu: 1,06 fte schaal 9 € 91.690 • Benodigd: € 173.000 (dus 0,94 fte extra tov huidige situatie) Orthopedagoog: €86.000, schaal 11, 0,78 fte (heeft € 163.000 bespaard en zijn nieuwe besparingen)
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Hervormingsagenda is vastgesteld na invoering Borns Akkoord. De gemeente Borne is een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen en wordt gehoord, ongeacht afkomst, geaardheid of beperking. Daarom

<table>
<tr><td></td><td>blijft de gemeente investeren in zaken die daar recht aan doen én
kansen scheppen voor de toekomst: van meedoen en gezondheid tot onderwijs en bestaanszekerheid en van goede infrastructuur tot en met duurzaamheid en leefbaarheid</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Betreft uitwerking van de vastgesteld regiovisie jeugd en samenwerkingsagenda jeugdhulp Twente en vanuit de visie Sociaal Domein.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>- Continuering inzet Orthopedagoog
- Continuering Procescoördinator Zorg & Veiligheid jeugd
- Continuering van de Doorbaakmethode
- Continuering en uitbreiding Jongerencoaches Voor de uitbreiding zijn reeds vragen en opdrachten beschikbaar en kan direct mee gestart worden;
-</td></tr>
<tr><td>Financiën

Belangrijke toevoeging is dat er beoogd wordt om een verschuiving te laten plaats vinden van geïndiceerd naar voorliggend. Echter om deze instroom naar geïndiceerd te beperken is het van belang om eerst te investeren. Bestaande projecten zoals het JHT en de jongerencoaches hebben laten zien dat na 2 jaar deze effecten zichtbaar worden.</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatie budget</td><td>404.500</td><td>404.500</td><td>404.500</td><td>404.500</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td>-163.000</td><td>-163.000</td><td>-163.000</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>404.500</td><td>241.500</td><td>241.500</td><td>241.500</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Onderstaande zijn personele uren voor nodig, echter worden daar ook de middelen voor verzocht:
Procescoördinator Z&V: 1fte
Jongerencoaches: 2 fte
Orthopedagoog: 0,8 fte</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.10

Afdeling/Team: Samen Leven

Onderwerp: Hervormingsagenda, nieuwe projecten

Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Jeugd

Portefeuillehouder: M. Geerdink / A. Lammers

Inhoud:
In de bijlage is de inhoudelijke uitwerking van de voorstellen opgenomen, inclusief de financiële verwachtingen. In de bijlage wordt onderstaand toegelicht:

- De hervormingsagenda, achtergrond, inspanningsverplichting gemeenten, uitgangspunten, conclusie deskundigen commissie en financieel kader;
- De regionale ontwikkelingen (regiovisie, samenwerkingsagenda jeugd en regionale projecten);
- Lokale ontwikkelingen: welke projecten lopen af en moeten structureel geborgd worden, welke lopen door en welke nieuwe projecten worden aangevraagd met daarin een financieel overzicht en een impactanalyse.
- De nieuwe projecten staan in verbinding met de reeds bestaande projecten (waar structurele borging voor verzocht word). De projecten hebben invloed op elkaar. Bijvoorbeeld het niet doorzetten van het jongerenperspectief fonds beperkt de groei en besparingspotentie van de jongerencoaches. Het niet opzetten van een steunpunt relaties en scheiding heeft gevolgen voor het besparingspotentieel van de gezinsondersteuners.

Nieuwe projecten voor 2026 t/m 2029:

- Kinderdagverblijf+ €156.000 (besparing 2026: €97.600);
- Steunpunt relaties en scheiding €15.000 (besparing 2026: €98.300);
- Startpunt Jeugd €22.000;
- Jongerenperspectief fonds €23.000.

Er wordt een besparing beoogd op de lange termijn, hier wordt ook op geëvalueerd. Besparing blijft een aanname, is daarmee van belang om op te nemen in de weerstandsparagraaf. Nieuwe projecten worden incidenteel ingezet voor de duur van drie jaar. Na twee jaar vind een datagedragen evaluatie plaats waarin de kwalitatieve dan wel financiële meerwaarde in kaart gebracht worden.

Doel (per project, ook gericht op effecten voor inwoners, is een apart doel opgenomen, zie uitvoeringsplan):

- Door uitvoering te geven aan de uitgangspunten van de Hervormingsagenda wordt beoogd dat de zorg ook in de toekomst beschikbaar blijft voor inwoners. Dat deze betaalbaar is en dat er voldoende personeel beschikbaar is om deze uit te voeren.
- Door uitvoering te geven aan de projecten kunnen inwoners vanaf 2026 rekenen op een deskundig toegangsteam en voldoende laagdrempelige zorg in hun eigen omgeving;
- Door uitvoering te geven aan de projecten kunnen inwoners een beroep doen op de zorg (indien nodig) om zo snel als mogelijk te werken aan herstel vanuit eigen kracht en eigen regie;
- Door uitvoering te geven aan de projecten worden de autonome ontwikkelingen gedempt en wordt er zorg gedragen voor financiële beheersbaarheid van het jeugdzorgstelsel voor de lange termijn.
- Eind 2026 kan aan het Rijk en de deskundigen commissie aan worden getoond dat de gemeente Borne voldoet aan de inspanningsverplichtingen vanuit de Hervormingsagenda;

Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Rijk heeft de bezuiniging aangekondigd. Betreft een autonome ontwikkeling. Echter door de juiste inspanning te leveren kan er invloed worden uitgeoefend op het verlagen van de benodigde middelen en de onderbouwing richting Rijk in hoeverre de bezuiniging reëel is. Middels de ombuigingen beogen we meerkosten te voorkomen welke we nu op ons af zien komen. Denk hierbij aan demografische ontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt en CAO stijgingen.

	De Hervormingsagenda en de verplichte thema's waaraan voldaan moet worden betreft een autonome ontwikkeling. De voorgestelde projecten zijn beleidskeuzes waarmee aan de verplichte thema's van de hervormingsagenda te kunnen voldoen.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De Hervormingsagenda Jeugd is ingevoerd. Hier hebben alle gemeenten mee ingestemd. Hiermee is ook ingestemd op het leveren van de inspanningsverplichting. Bij het niet voldoen aan de inspanningsverlichting kunnen er extra kortingen op budgetten worden doorgevoerd. Bij het uitblijven van een bezuiniging maar wel voldoen aan de inspanningsverplichting dient het Rijk te compenseren. Daarnaast is de Jeugdwet een open einde regeling. Oftewel de inspanningsverplichting staat. Verwachting is dat middels deze inspanningsverplichting er een besparing zal plaats vinden. Bij niet uitvoeren = geen besparing, wel korting op budgetten, dus hogere kosten.
Maatschappelijk effect	- Door het verbreden van de ondersteuning in het voorveld wordt zorg collectiever en laagdrempeliger beschikbaar; - Maatschappelijke effecten op langere termijn zijn voelbaar op alle terreinen, reducering van stress, verbeteren van bestaanszekerheid, inwoners staan meer in hun kracht en zijn minder afhankelijk van derden; - Verbetering van zorgkwaliteit - Vergroten vertrouwen in de overheid doordat kaders duidelijker zijn en zorg betrouwbaarder beschikbaar is. - Minder geïndiceerde zorg door vroegsignalering en preventie. Meer eigen regie, normaliseren en accepteren.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar,
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	KDV+: € 156.000 Steunpunt Relaties en Scheiding: € 15.000 Uren Jeugdhuis: € 22.000 JongerenPerspectiefFonds: € 23.000 <u>Evaluatie</u> Bij ieder project vindt er een datagedragen evaluatie plaats. Wanneer blijkt dat er geen kwalitatieve dan wel financiële meerwaarde zichtbaar is worden deze projecten gestopt (zoals gebeurd is bij: project screening, crisisbed bij gezinshuizen, local collective).
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Hervormingsagenda is vastgesteld na invoering Borns Akkoord. De gemeente Borne is een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen en wordt gehoord, ongeacht afkomst, geaardheid of beperking. Daarom blijft de gemeente investeren in zaken die daar recht aan doen én

<table>
<tr><td></td><td>kansen scheppen voor de toekomst: van meedoen en gezondheid tot onderwijs en bestaanszekerheid en van goede infrastructuur tot en met duurzaamheid en leefbaarheid</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Betreft uitwerking van de vastgesteld regiovisie jeugd en samenwerkingsagenda jeugdhulp Twente en vanuit de visie Sociaal Domein.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>- Kinderdagverblijf+. De Drie Biggetjes is hier klaar voor, zodra er middelen beschikbaar zijn, kunnen zij hier mee starten;
- Steunpunt relaties & scheiding. Betreft praktische regelzaken kan na besluit direct worden ingericht om te starten per 1-1-2026.
- Startpunt Jeugd, loopt reeds, betreft continuering;
- Jongerenperspectief Fonds, loopt reeds, betreft continuering.</td></tr>
<tr><td>Financiën

Belangrijke toevoeging is dat er beoogd wordt om een verschuiving te laten plaats vinden van geïndiceerd naar voorliggend. Echter om deze instroom naar geïndiceerd te beperken is het van belang om eerst te investeren. Bestaande projecten zoals het JHT en de jongerencoaches hebben laten zien dat na 2 jaar deze effecten zichtbaar worden.</td><td>
<table>
<tr><th>Budget soort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>216.000</td><td>216.000</td><td>216.000</td><td>216.0000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td>-65.000</td><td>-130.000</td><td>-195.500</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>216.000</td><td>151.00</td><td>86.000</td><td>20.500</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Onderstaande zijn personele uren voor nodig, echter worden daar ook de middelen voor verzocht:

Spreekuren scheiding: 0,2 fte
Jeugdhuis: 0,2 fte</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.11	
Afdeling/Team: Samen Bouwen - Ontwikkeling & Vastgoed - Vastgoed & Grondzaken	
Onderwerp: creëren van een klimaatadaptieve en duurzame parkeeroplossing sportpark 't Wooldrik – zijde Bornerbroeksestraat (parkeerplaatsen 't Wooldrik)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Sport	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Op 11 juli 2023 heeft de gemeenteraad goedkeuring gegeven voor de realisatie van een nieuw sportcomplex op sportpark 't Wooldrik (denkrichting D). Het college van burgemeester en wethouders heeft de opdracht gekregen om het ontwerp verder uit te werken en de aanbestedingsprocedure voor te bereiden. Het ontwerp van het terrein rondom het nieuwe sportcentrum en het bestaande zwembad maakt een integraal onderdeel uit van het project. Het programma omvat een centraal entreeplein, beachvelden, diverse sport- en speelelementen en meer groen. Het uitgangspunt is om de huidige parkeerplaats te behouden, maar de volledig verharde parkeeroppervlakte past niet binnen de groene visie voor het gebied. Daarnaast zijn er problemen met de riolering rondom het zwembad: een aantal rioleringstrengen ligt verkeerd, één streng voert water de verkeerde kant op, en een andere streng heeft twee zinkers. Dit zorgt voor wateroverlast in de kelder van het zwembad bij hevige regenval. Daarom is het wenselijk om de parkeerplaats opnieuw in te richten en tegelijkertijd de rioleringsproblemen te verhelpen.	
Doel: Het doel van de herinrichting van de parkeerplaats bij sportpark 't Wooldrik is het creëren van een klimaatadaptieve en duurzame parkeeroplossing die bijdraagt aan het verminderen van hittestress, het voorkomen van wateroverlast bij het zwembad als gevolg van extreme regenval en het verbeteren van de esthetische en functionele kwaliteit van het sportpark. Daarbij wordt het teerhoudend asfalt gesaneerd en vervangen door milieuvriendelijke, doorlatende materialen, en wordt de verouderde riolering vervangen en geoptimaliseerd om een duurzame afwatering te garanderen. De herinrichting wordt in samenhang met het omliggende gebied ontworpen en zorgt voor een kwalitatieve impuls die naadloos aansluit bij de geplande woningbouwontwikkeling.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	De herinrichting ondersteunt de ambities op het gebied van klimaatbestendigheid en draagt bij aan een toekomstbestendige, veilige en prettige omgeving voor zowel sporters als omwonenden.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voorzienbaar
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door de herinrichting van de parkeerplaats te combineren met de terreininrichting van het sportcentrum Borne-West, kunnen efficiëntievoordelen en kostenbesparingen worden gerealiseerd. Bovendien zullen de kosten voor het saneren van teerhoudend asfalt in de toekomst niet lager worden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja. Pagina 6: "Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid,

<table>
<tr><td></td><td>goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Strategisch project ’t Wooldrik

Het doel van strategisch project 't Wooldrik is om het park op te knappen en deels te vernieuwen en uit te breiden, waarbij als uitgangspunt geldt dat Sportpark ’t Wooldrik een plek is niet alleen voor sport, maar ook voor ontwikkeling, beweging, ontmoeting, verbinding en participatie. ’t Wooldrik wordt fasegewijs uitgevoerd.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Na akkoord inrichtingsschets parkeerplaats opwerken tot besteksniveau. Combineren met inkoopprocedure terreininrichting Borne-West. Uitvoering na oplevering sportcentrum eind 2026/begin 2027.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td>1.000.000</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td></td><td></td><td>47.000</td><td>47.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td></td><td></td><td>47.000</td><td>47.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Uitvoering door projectteam Sportcentrum Borne-West</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.12	
Afdeling/Team: Samen Leven	
Onderwerp: Bevorderen toegankelijke sportvoorzieningen (speelveld BZSV)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Sport	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Tijdens de uitvoering van project 't Wooldrik en later BorneWest is het tweede natuurgrasveld van voetbalvereniging BZSV de Blauwwitters tijdelijk in gebruik genomen als locatie voor de blaashal ten behoeve van de binnensport en voor de verplaatsing van de beachvelden. Met de drie voetbalverenigingen op Sportpark 't Wooldrik (NEO, BZSV en BVV) is destijds afgesproken dat deze tijdelijke situatie zou worden teruggedraaid zodra de ontwikkeling van BorneWest is gerealiseerd. De voetbalverenigingen hebben de afgelopen jaren gezamenlijk en in goede samenwerking het gemis van één veld weten op te vangen door elkaars velden efficiënt te gebruiken. Desondanks blijkt uit de normen van de KNVB, in relatie tot het huidige aantal wedstrijdteams van de drie verenigingen, dat het herstel van het natuurgrasveld noodzakelijk is om voldoende veldcapaciteit te waarborgen voor de reguliere competitie.	
Doel (lange termijn, zo concreet en smart mogelijk formuleren): herstellen van het veld van BZSV de Blauwwitters	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	• Optimaal gebruik sportvelden; • Bevorderen breedtesport en sportbeoefening en daarmee bevorderen van zolang mogelijk gezond leven.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar omdat toezegging is gedaan. Als het terrein na de oplevering van BorneWest niet hersteld wordt, zal verwaarlozing optreden en kunnen er problemen ontstaan zoals zwerfvuil, vandalisme en illegale bezetting van het terrein. Daarnaast zal het niet herstellen van het natuurgrasveld leiden tot een tekort aan sportcapaciteit: De drie voetbalverenigingen zullen niet voldoende velden hebben om al hun teams te laten trainen en spelen, wat kan leiden tot extra druk op de bestaande velden en minder speelmogelijkheden. Het niet herstellen zal mogelijk er toe leiden dat de KNVB-norm voor het aantal benodigde velden niet wordt gehaald, wat mogelijk negatieve gevolgen heeft voor de competitie. -Positief (indien een andere (mogelijk goedkopere) herbestemming gekozen wordt): Alternatieve sportmogelijkheden: Als het veld een andere invulling krijgt, zoals een urban sports park, kan het de gemeenschap een breed scala aan nieuwe sportactiviteiten bieden en jongeren aantrekken die minder geïnteresseerd zijn in traditioneel sporten.

<table>
<tr><td></td><td>Indien wordt gekozen voor een andere invulling zal moeten worden onderzocht of de sportvloer die nu in de blaashal ligt, buiten gebruikt kan worden of dat een aanvullende coating nodig is.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td></td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja. “De gemeente Borne is een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen en wordt gehoord, ongeacht afkomst, geaardheid of beperking. Daarom blijft de gemeente investeren in zaken die daar recht aan doen én kansen scheppen voor de toekomst: van meedoen en gezondheid tot onderwijs en bestaanszekerheid en van goede infrastructuur tot en met duurzaamheid en leefbaarheid.

Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving.”

Borns Akkoord, pagina 6, Ambitie.</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Ja, Visie Sport en Bewegen.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td></td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>In het MJOP sportvelden was voor 2023 al voorzien in een toplaagrenovatie van veld 2 BZSV de Blauwwitters. Deze renovatie is doorgeschoven omdat het veld nodig was voor de tijdelijke situatie.
Na een toplaagrenovatie van een natuurgrasveld heeft het veld, bij goed jaarlijks onderhoud, een levensduur van minimaal 40 jaar.

<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td>100.000</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget Rente afschrijving</td><td></td><td></td><td>7.000</td><td>7.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td></td><td></td><td>7.000</td><td>7.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td></td></tr>
</table>

4. *Bouwstenen programma Bestuur en samenleving*

Volgnummer: A.13	
Afdeling/Team: Samen Besturen	
Onderwerp: Datagedragen werken	
Programma/Thema: Bestuur en samenleving / Organisatie	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Het is belangrijk om bij het maken van beleid te kijken naar feiten en cijfers. Zo kan de gemeente beter beslissingen nemen en het beleid verbeteren. Dit noemen we datagedragen werken. Het is ook goed om aan inwoners te laten zien wat de gemeente doet en hoeveel geld daarvoor wordt gebruikt. Hierdoor voelen mensen zich meer betrokken bij de gemeente en begrijpen ze beter wat er gebeurt. Maar om op feiten en cijfers gebaseerd te werken, moet de organisatie wel bepaalde dingen hebben die er nu nog niet zijn. Zo ontbreekt er een duidelijk plan over hoe informatie wordt opgeslagen en gedeeld binnen de organisatie. Ook is er geen plan over hoe er precies met data wordt omgegaan. Met de kennis die er nu is, kunnen deze plannen nog ontwikkeld worden. In deze plannen wordt beschreven wat er op de lange termijn nodig is.	
Doel: Ons beleid is zo veel als mogelijk gebaseerd op gegevens en heeft concrete doelen. Deze doelen worden vertaald naar de begrotingen, zodat de gemeenteraad kaders kan vaststellen en het gemeentebestuur kan controleren. We leggen verantwoording af aan onze inwoners, zodat we hun vertrouwen in de lokale overheid vergroten. Borne streeft ernaar om een betrouwbare en dienstverlenende overheid te zijn.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom. Inwoners verwachten een betrouwbare overheid die flexibel kan inspelen op maatschappelijke en technische ontwikkelingen, op basis van betrouwbare informatie.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Verbeteren omschrijving van inhoudelijke maatschappelijke effecten en doelstellingen zodat deze concreet en meetbaar worden, opgenomen in beleid en gemonitord en bijgestuurd kunnen worden. Vergroten van vertrouwen in bestuur
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voorzienbaar: is al een aantal jaren bekend dat dit een opgave is. Onvermijdbaar: We zien steeds vaker dat mensen reageren op basis van hun gevoelens, in plaats van feiten. Door te werken met data, kunnen we onze plannen beter onderbouwen. Het is mogelijk om dit uit te stellen, maar het maakt het moeilijker om de organisatie en het bestuur te leiden. Door professioneler te werken, kunnen we efficiënter zijn.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het gebruik van data en duidelijke doelen in beleid zorgt voor meer efficiëntie. Zo kan het beleid beter gevolgd, aangepast, geëvalueerd en verantwoord worden. Hierdoor kunnen middelen makkelijker en efficiënter ingezet worden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 14: "De raad en de raadsleden zijn er voor het Borns belang". Daarmee geeft de gemeenteraad aan dat zij er wil zijn voor de inwoner van Borne (Borns belang). Vanuit deze wens wil de raad sturen op inhoud. Immers, de raad wenst bepaalde maatschappelijke opgaven (effecten) te realiseren ten behoeve van het Borns belang. Daarbij werken

<table>
<tr><td></td><td>inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en gemeente samen om problemen op te lossen, kansen te benutten en de toekomst van de samenleving vorm te geven. Hierbij staan maatschappelijke (en bestuurlijke) opgaven centraal.

Om goed te kunnen sturen en verantwoorden, is het belangrijk om duidelijk te weten wat er bereikt moet worden. Dit betekent dat de doelen concreet moeten worden gemaakt en dat er feiten en cijfers gebruikt moeten worden om de huidige situatie te begrijpen. Pas als het probleem duidelijk is, kan het doel beter worden omschreven aan de hand van cijfers. Deze cijfers kunnen zowel over de inhoud als over geld gaan. Als dit is gebeurd, kan er ook beter worden besloten hoe de middelen (zoals geld en personeel) moeten worden ingezet. Het belangrijkste in dit proces van sturen en verantwoorden is dat het gedreven wordt door inhoud en ondersteund wordt door data.</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Notitie werkwijze Sturen en Verantwoorden (door raad vastgesteld in februari 2024)</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Nog nader uit te werken. Maar zeker nodig:

1.Optimalisatie beschrijving van processen middels tooling procesmanagement. Structurele kosten: € 10.000. Eenmalig ca. € 3.000;
2. Meer licenties tbv dashboardtooling: structurele kosten: € 5.640;
3. Organisatiebreed inzetten van deskundige op gebied van processen / informatiestromen / data – analist: 1,0 fte schaal 10 – 11 € 108.000;
4. Aansluiten op initiatieven van Kennispunt Twente: € 20.000 structureel.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>146.640</td><td>143.640</td><td>143.640</td><td>143.640</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>146.640</td><td>143.640</td><td>143.640</td><td>143.640</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Uitbreiding van 1 fte</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.14	
Afdeling/Team: Samen werken	
Onderwerp: Verbeteren administratieve organisatie en interne beheersing	
Programma/Thema: Bestuur en samenleving / organisatie	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Jaarlijks controleert de accountant de jaarrekening. Onderdeel hiervan is een tussentijds onderzoek (interim controle) over onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing binnen gemeente Borne. Hierbij richt de accountant zich op mogelijke verbeterpunten en het beheersen van risico's om de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen naar een hoger niveau te krijgen. Binnen een aantal processen is sprake van een verhoogd risico met een potentieel grote impact op de jaarrekening of op operationele prestaties. Het gaat hier om onder andere factuurverwerking en betalingen. Op dit moment vinden er handmatige werkzaamheden plaats bij het inlezen van betaalbatches en nieuwe crediteuren. Hierdoor is er altijd een kans aanwezig op fouten en fraude. Het leggen van een koppeling tussen onder andere het financieel systeem, het register van de Kamer van Koophandel en de bankapplicatie verkleinen deze risico's. De structurele kosten voor de koppelingen bedragen € 10.000. De eenmalige implementatiekosten bedragen € 15.000.	
Doel (lange termijn, zo concreet en smart mogelijk formuleren): De administratieve organisatie en de interne beheersing in 2026 op een structureel hoger niveau te krijgen, om zo de risico's te beperken.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	(nog) niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Verbeteren dienstverlening. Beperken van risico's en het effectiever en efficiënter kunnen werken.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De accountant kwalificeert de bevinden op beide onderwerpen als volgt: Significante bevinding met een hoog risico en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen. Nemen we op dit onderwerp nu geen actie dan wordt het de komende jaren vanzelf onvermijdbaar en onuitstelbaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Minder handmatige werkzaamheden zorgt voor minder foutgevoeligheden en risico's en een kleine tijdsbesparing.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja. Pagina 13: 'Als gemeente Borne willen wij financieel en organisatorisch in control zijn en een realistisch en toekomstbestendig financieel beleid voeren. De financiële lasten en baten moeten meerjarig in evenwicht zijn, waarbij er grip én sturing is op zowel de structurele als incidentele lasten en baten. Voorspelbaarheid in de gemeentefinanciën is nodig als basis voor de lokale democratie en een krachtig lokaal bestuur.'

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td></td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>25.000</td><td>10.000</td><td>10.000</td><td>10.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begrotingsaldo</td><td>25.000</td><td>10.000</td><td>10.000</td><td>10.000</td></tr>
</table>

De kosten van implementatie van € 15.000 zijn eenmalig. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td></td></tr>
</table>

Volgnummer: A.15	
Afdeling/Team: Samen Besturen	
Onderwerp: Borgen basiscapaciteit communicatie	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving / Participatie en communicatie	
Portefeuillehouder: M. Geerdink	
Inhoud: Vanaf 2023 is er voor 3 jaar geld beschikbaar gesteld voor een communicatieconsulent, omdat er meer communicatiewerk is dan er capaciteit beschikbaar is. Dit werk is blijvend en neemt in de toekomst alleen maar toe. Communicatie wordt steeds belangrijker in onze samenleving en er is steeds meer vraag naar participatie van inwoners. Nu is er tijdelijk iemand aangenomen om dit structurele werk te doen, wat geen toekomstbestendige oplossing is. Als er geen structurele oplossing komt, bestaat het risico dat belangrijke communicatietaken niet uitgevoerd kunnen worden. Ook kunnen andere medewerkers te veel werk krijgen, met het risico op uitval. Daarom is het nodig om de tijdelijke uitbreiding structureel te maken en zo voor de toekomst te zorgen dat de huidige communicatietaken goed uitgevoerd kunnen worden. Uit een vergelijking met andere gemeenten in Twente blijkt dat we op dit moment aan de lage kant zitten met de beschikbare capaciteit voor het communicatiewerk, zelfs als we de tijdelijke kracht meetellen.	
Doel: Goede, duidelijke en doelgroepgerichte communicatie voor samenleving, bestuur en organisatie.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom Gemeente Borne is een groeiende gemeente. Er zijn meer taken/projecten die de gemeente moet uitvoeren, passend bij haar omvang. Daardoor nemen communicatiewerkzaamheden ook toe. Ook zien we dat mensen in de samenleving steeds meer van zich laten horen, maar ook dat de taalvaardigheid afneemt. Hier moet de gemeente rekening mee houden en dit heeft gevolgen voor het aantal mensen dat nodig is voor het communicatiewerk. Het is een keuze om hierop te acteren en de capaciteit op een basisniveau te behouden.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk Het recht op communicatie is een belangrijk uitgangspunt voor de overheidscommunicatie, niet een formeel in de wet te verankeren recht. Het recht op informatie ligt wel vast in zowel artikel 110 van de Grondwet als de Wet openbaarheid van bestuur en vormt het uitgangspunt voor het handelen van de overheidscommunicatie. Het biedt inwoners de mogelijkheid om het beleid van de overheid te kunnen beoordelen en beïnvloeden.
Maatschappelijk effect	Helpt om duidelijk, open en eerlijk te communiceren met mensen, zodat er meer vertrouwen en steun vanuit de samenleving komt.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voorzien en al vaker bespreekbaar gemaakt Vermijdbaar, met dien verstande dat er dan prioriteiten gesteld moeten worden in communicatietaken. Uitstelbaar, dan blijven communicatietaken/-projecten liggen en moet een ingewerkte, goed functionerende medewerker vertrekken. De kwaliteit van communicatie neemt af, omdat er minder capaciteit beschikbaar is om het werk uit te voeren.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Grote bijdrage aan efficiency: Een goede communicatie is erg belangrijk, omdat het helpt om duidelijk te maken aan de samenleving wat de gemeente doet. Hierdoor zullen er minder misverstanden zijn, minder vragen of klachten binnenkomen en kunnen we ons focussen op onze taken. Ook zorgt voldoende capaciteit ervoor dat de werkprocessen beter doorlopen kunnen worden en dat de organisatie

<table>
<tr><td></td><td>beter kan worden ondersteund bij het communiceren met de samenleving.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Bestuur, communicatie en participatie zijn door de raad geprioriteerd (pagina 4) en gekoppeld aan het 5e thema ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur’.

Draagt direct bij aan het 5e thema ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur’.
pagina 14: “Als gemeente Borne staan wij ten dienste van de samenleving. Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn. Participatie en goede communicatie zijn daarbij cruciaal en scheppen vertrouwen.”
pagina 15: “Naar onze inwoners vinden we duidelijke, tijdige en heldere communicatie belangrijk. We willen meer investeren in het betrekken van en samenwerken met inwoners bij grote projecten en onderwerpen waar inwoners direct bij zijn betrokken. Met als doel dat gemeente en samenleving de opgaven waar Borne voor gesteld staat, samen aangaan. Dit helpt ons bij het herwinnen en bouwen aan het vertrouwen in het gemeentebestuur.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Communicatievisie en participatieleidraad, vastgesteld in de raad van 1 oktober 2024.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Bij toekenning: verlenging contract medewerker
Bij afwijzing: opzegging contract medewerker en herprioritering op communicatie-inzet op projecten en reguliere werkzaamheden.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>88.924</td><td>88.924</td><td>88.924</td><td>88.924</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>88.924</td><td>88.924</td><td>88.924</td><td>88.924</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>1 fte op schaal 9 vanaf 2026 structureel toevoegen aan de formatie</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.16	
Afdeling/Team: Samen Besturen	
Onderwerp: Bevorderen toegankelijkheid en leesbaarheid van communicatie-uitingen (tools schrijfvaardigheid)	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving Participatie en communicatie / bestuur	
Portefeuillehouder: M. Geerdink / J. Pierik	
Inhoud: Momenteel ontbreekt structureel budget voor tools voor het bevorderen van de taal- en schrijfvaardigheid en het schrijven van bestuursvoorstellen in de organisatie. Alle medewerkers kunnen deze tool inzetten om toegankelijkere taal te gebruiken. Daarnaast kan een kleinere groep medewerkers ook een tool inzetten om betere bestuurlijke voorstellen te schrijven die ook toegankelijker worden. In 2025 gaan we organisatiebreed opleiden: dit wordt uit bestaand incidenteel budget gedekt. Daarna willen we zelf trainingen verzorgen, bijvoorbeeld door gewenste taalcoach. Deze tools ondersteunen de trainingen.	
Doel: Heldere, duidelijke, begrijpelijke communicatie richting de samenleving op een passend niveau. Heldere, transparante besluitvorming door beter leesbare en begrijpelijke bestuursvoorstellen Verkleinen van afstand tussen inwoner en bestuur	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom We zien een autonome trend dat de samenleving en dus ook werknemers in Nederland minder taalvaardig worden. Het is een keuze om hierop te acteren en medewerkers te faciliteren om taal- en schrijfvaardiger te worden.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk Het recht op communicatie is een belangrijk uitgangspunt voor de overheidscommunicatie, niet een formeel in de wet te verankeren recht. Het recht op informatie ligt wel vast in zowel artikel 110 van de Grondwet als de Wet openbaarheid van bestuur en vormt het uitgangspunt voor het handelen van de overheidscommunicatie. Het biedt inwoners de mogelijkheid om het beleid van de overheid te kunnen beoordelen en beïnvloeden.
Maatschappelijk effect	Meer vertrouwen en draagvlak bij de samenleving voor de gemeente en het bestuur door toegankelijkere en meer leesbare communicatie-uitingen (bv brieven, e-mails) en bestuursvoorstellen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De tendens van mindere taal- en leesvaardigheid in Nederland is al jaren gaande en daarmee voorzien. Onvermijdbaar, omdat de gemeenteraad en de samenleving van de gemeente vragen om toegankelijker en duidelijker te communiceren. Uitstelbaar, maar zal tot toename van ontevredenheid over de duidelijkheid en toegankelijkheid van onze communicatie en besluitvorming leiden en tot wantrouwen in samenleving en bij gemeenteraad. Het vertrouwen in de overheid is flink gedaald in de afgelopen jaren; onduidelijke communicatie heeft daar mede aan bijgedragen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Grote bijdrage aan efficiency: Goede communicatie en heldere besluitvorming zijn erg belangrijk, omdat het helpt om duidelijk te maken aan de samenleving wat de gemeente doet. Hierdoor zullen er minder misverstanden zijn, minder vragen of klachten binnenkomen en kunnen we ons focussen op onze taken.

<table>
<tr><td></td><td>We komen meer aan de voorkant, waardoor we minder bezig hoeven te zijn met informatieverzoeken, bezwaar- en beroepszaken.
Efficiency in de organisatie, doordat ondersteuning via tools beschikbaar komt, waardoor het makkelijker wordt om bestuursvoorstellen, brieven, e-mails en dergelijke te schrijven.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’ (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Bestuur, communicatie en participatie zijn door de raad geprioriteerd (pagina 4) en gekoppeld aan het 5e thema ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur’.

Draagt direct bij aan het 5e thema ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur’.
pagina 14: “Als gemeente Borne staan wij ten dienste van de samenleving. Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn. Participatie en goede communicatie zijn daarbij cruciaal en scheppen vertrouwen.”
pagina 15: “Naar onze inwoners vinden we duidelijke, tijdige en heldere communicatie belangrijk.”
pagina 16: “Verbeter de kwaliteit van bestuursvoorstellen die aan de raad worden aangeboden en haal daarvoor bij de raad de verbetervoorstellen op.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Communicatievisie en participatieleidraad, vastgesteld in de raad van 1 oktober 2024.

Basisvaardigheden op orde brengen.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Bij toekenning: selectie en implementatie van tools
Bij afwijzing: door op dezelfde voet</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td><td>40.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Geen</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.17	
Afdeling/Team: Samen Besturen / Organisatiebreed	
Onderwerp: Beleidsimpuls Dienstverlening (beleidsadviseur dienstverlening)	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving / Dienstverlening en digitalisering	
Portefeuillehouder: J. Pierik	
Inhoud: Een sterke en efficiënte dienstverlening is van cruciaal belang voor Gemeente Borne. Het stelt de gemeente in staat om zich te profileren als een betrouwbare, toegankelijke en servicegerichte overheid. Door inwoners en ondernemers op een duidelijke en klantvriendelijke manier te ondersteunen, draagt de gemeente direct bij aan het vergroten van het vertrouwen in het lokale bestuur. Als meest nabije overheidsinstantie speelt de gemeente een sleutelrol in het dagelijks leven van haar inwoners. Daarom staat de mens centraal in alle vormen van dienstverlening. Dit betekent dat inwoners en ondernemers eenvoudig contact moeten kunnen leggen via diverse kanalen die aansluiten bij hun behoeften en verwachtingen. Denk hierbij aan digitale loketten, telefonische ondersteuning, fysieke balies en proactieve communicatie via verschillende platforms. Op dit moment ontbreekt binnen Gemeente Borne een volledig uitgewerkt dienstverleningsconcept, inclusief een integrale omnichannelstrategie waarin alle communicatiekanalen op elkaar zijn afgestemd. Hoewel er met de verhuizing naar het Huis van Borne stappen worden gezet om de dienstverlening te verbeteren, blijft de focus voorlopig beperkt. Een bredere aanpak is noodzakelijk om de dienstverlening toekomstbestendig en effectief te maken. Om dit proces succesvol vorm te geven, is expertise op de verschillende onderwerpen binnen het thema dienstverlening vereist. Er zal een strategisch kader ontwikkeld en geïmplementeerd moeten worden, waarbij de behoeften van inwoners en ondernemers centraal staan en de gemeente optimaal wordt ondersteund in haar rol als dienstverlener. Vervolgens is uitwerking binnen de deelthema's van dienstverlening nodig om tot een volwaardig concept te komen. Met dit voorstel willen we voor 4 jaar bouwen aan onze organisatie om dit vorm en inhoud te geven. Na 3 jaren zullen we evalueren om te kijken welke stappen er voor 2030 nog nodig zijn om tot een volwaardig dienstverleningsconcept te komen.	
Doel: Het verbeteren van de gemeentebrede klantgerichte, efficiënte en toegankelijke dienstverlening, ondersteund door een omnichannelstrategie.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom. Als gevolg van behoeften in de samenleving over hoe dienstverlening van een gemeente eruit moet zien, wordt van de gemeente verwacht dat zij meebeweegt in deze behoeften en aan probeert te sluiten. De huidige dienstverlening is nog teveel persoonsafhankelijk.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, per 1-1-2026 Voorgestelde wijziging Awb met toevoeging van art. 2:4a, waardoor er een nieuw algemeen beginsel van behoorlijk bestuur komt in de Awb, namelijk het dienstbaarheidsbeginsel. Dit beginsel houdt in dat het bestuursorgaan zich bij het uitoefenen van zijn taak dienstbaar dient op te stellen. Op basis van dit beginsel moet het bestuur de burger centraal stellen. (datum inwerkingtreding nog niet bekend)
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers van Gemeente Borne krijgen passende en toegankelijke mogelijkheden om met de gemeente te communiceren, afgestemd op hun behoeften. Dit zorgt voor een verbeterde dienstverlening, efficiëntere interactie en een versterkt vertrouwen in de gemeente.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>Voorzien: er is jarenlang onvoldoende geïnvesteerd in het systematisch verbeteren van de gemeentebrede dienstverlening
Onvermijdbaar: de samenleving vraagt van de gemeente om meer dienstverlenend te zijn en aan te sluiten bij de behoeften.
Uitstelbaar: Ja, maar draag wel bij aan onvrede over de gemeente.
Bij inwerkingtreding van de aangepaste Awb is dit onderwerp onvermijdbaar en onuitstelbaar.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Leidt tot minder vragen, klachten en inwoners/ondernemers die het gevoel hebben van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Een hogere tevredenheid van onze inwoners en ondernemers.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’ (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja, pagina 14: “Als gemeente Borne staan wij ten dienste van de samenleving. Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn.”
En pagina 15: “Als raad vinden wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en instellingen belangrijk. De gemeente is burger- en servicegericht en is tevens transparant en toegankelijk in hoe er wordt (samen)gewerkt. De mens staat hierbij als leidend principe centraal: iedere inwoner van Borne moet het gevoel hebben dat hij of zij meedoet en meetelt, dat er naar je wordt geluisterd maar ook dat wordt aangegeven wanneer iets wel of niet kan.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Sluit aan bij het dienstverleningsconcept voor Huis van Borne</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Toewijzing: inzet van (extern) beleidsadvies om de verschillende onderdelen van onze dienstverlening te verbeteren.
Afwijzing: taak blijft belegd bij collega’s waar nu geen capaciteit is om de taak uit te voeren. Dit betekent dat er geen acties ondernomen worden op het vlak van dienstverlening, met uitzondering van de basisinrichting voor het Huis van Borne.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>pm</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>pm</td></tr>
</table>

Het betreft hier eenmalige middelen. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling. Na evaluatie wordt bezien of continuering nodig is.</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>inzet van (extern) beleidsadvies om de verschillende onderdelen van onze dienstverlening te verbeteren</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.18

Afdeling/Team: Samen Werken / Informatie

Onderwerp: De informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – automatiseringsmanagementsamenwerking met gemeente Hengelo

Programma/Thema: Bestuur en samenleving / dienstverlening en digitalisering

Portefeuillehouder: J. Pierik

Deze bouwsteen heeft een sterke relatie met de bouwsteen ‘Informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – basisformatie’.

Inhoud:
In de kaderstelling 2025-2028 (pagina 29, Kaderstelling 2025-2028) is aangegeven dat ‘op termijn meer geïnvesteerd zal moeten worden in I&A’. Deze passage heeft als doel gehad om aan te kondigen dat er een ontwikkeltraject in gang gezet moet worden om ‘Informatie- en archiefbeheer’, ‘Automatiseringsmanagement’ en ‘Informatiseringsmanagement’ op niveau te krijgen. Samengevat noemen we dat nu ‘Informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen’.

Een belangrijk onderdeel van het op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen is het verstevigen van automatiseringsmanagement. Vanwege de risico’s (met name in de continuïteit van de bedrijfsvoering en op het vlak van informatiebeveiliging) heeft het college in april 2025 het besluit genomen om op het gebied van automatiseringsmanagement te willen gaan samenwerken met gemeente Hengelo.

Gemeente Hengelo levert automatiseringsmanagement op het door ons verlangde kwalitatieve en aanvaardbare niveau. Dat vergt echter een hogere begroting dan de huidige begroting. Verder is het zo dat gemeente Borne de afgelopen jaren noodzakelijke automatiseringsinvesteringen heeft uitgesteld. Om met gemeente Hengelo te kunnen samenwerken moeten die investeringen als nog gedaan. Ook dat leidt tot een hogere begroting. Deze benodigde ophogingen van de begroting, hebben een totale omvang van € 250.000. Daartoe het eerste deelonderwerp van deze bouwsteen.

Het tweede deelonderwerp van deze bouwsteen gaat over 0,4 fte benodigde formatie voor Functioneel Beheer. Hiertoe het volgende. In onze ambtelijke organisatie zijn ooit, ontstaan door een capaciteitsgebrek bij de functioneel beheerders, functioneel beheer-taken (oneigenlijk) belegd bij de systeembeheerders. De zuivere formatie van de systeembeheerders is nu echter nodig om de automatiseringsmanagementfactuur van gemeente Hengelo te kunnen betalen.
De functioneel beheer-taken, met een geschatte omvang van 0,4 fte, moeten door gemeente Borne zelf uitgevoerd worden. Deze formatie is echter in de loop van de tijd vervlogen. Om de betreffende functioneel beheer-taken weer uit te kunnen voeren is formatie-uitbreiding noodzakelijk.

Doel (lange termijn, zo concreet en smart mogelijk formuleren):
Informatiehuishouding binnen de hele organisatie op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen ten behoeve van de primaire processen van gemeente Borne.

Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	wettelijk Door samenwerking op het gebied van automatiseringsmanagement met de gemeente Hengelo kan gemeente Borne blijven voldoen aan de wet- en regelgeving die invulling geeft aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de Network and Information Security Directive (NIS2) en de Critical Entities Resilience Directive (CER). De functioneel beheer-formatie is nodig om de bedrijfskritische processen van gemeente Borne door te kunnen laten gaan.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>indirect</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td><u>onvermijdbaar</u>
De bedrijfsvoering verlangt deze/een samenwerking op het gebied van automatiseringsmanagement (om reden van verkleinen van de kwetsbaarheid, verhogen van de kwaliteit, voorkomen van meerkosten, verkleinen van juridische/financiële risico’s).

<u>onuitstelbaar</u>
Zonder deze/een samenwerking op het gebied van automatiseringsmanagement kan een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering, nu en in de toekomst, niet gegarandeerd worden.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja. Deze/een samenwerking op het gebied van automatiseringsmanagement is voorwaardelijk voor ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur:
“Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn” en “De gemeente is burger- en servicegericht”.’</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Het collegebesluit over de samenwerking met gemeente Hengelo is genomen in april 2025.

In het tweede kwartaal van 2025 wordt een ontwikkelplan of – leidraad opgeleverd om onze informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen. Op basis van dit plan worden vervolgacties en de planning bepaald voor de komende jaren.

De beoogde start van de samenwerking met gemeente Hengelo is gepland voor begin 2026.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>Discrepantie tussen de huidige begroting en de verwachte factuur van de gemeente Hengelo: € 250.000

0,4 formatie voor Functioneel Beheer: € 35.570

<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026*</th><th>2027*</th><th>2028*</th><th>2029*</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>250.000 + 35.570</td><td>250.000 + 35.570</td><td>250.000 + 35.570</td><td>250.000 + 35.570</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>285.570</td><td>285.570</td><td>285.570</td><td>285.570</td></tr>
</table>
* exclusief indexering salaris cao-gemeenten en leveranciers</td></tr>
</table>

	De navolgende onderdelen heeft het college niet nodig geacht deze mee te nemen in de besluitvorming. Het betreft: 1. 0,3 fte accountmanager; voorlopige inschaling: schaal 10; € 29.000 2. 0,2 fte contract- en leveranciersmanagement; voorlopige inschaling: schaal 9; € 17.500 3. 0,5 fte servicelevelmanagement; voorlopige inschaling: schaal 11; € 55.500
Personele effecten	Structurele uitbreiding met 0,4 fte functioneel applicatiebeheer op schaal 9.

Volgnummer: A.19	
Afdeling/Team: Samen Werken / Informatie	
Onderwerp: De informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – basisformatie	
Programma/Thema: Bestuur en samenleving / Dienstverlening en digitalisering	
Portefeuillehouder: J. Pierik	
Deze bouwsteen heeft een sterke relatie met de bouwsteen 'Informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen – automatiseringsmanagementsamenwerking met gemeente Hengelo'. Inhoud: In de kaderstelling 2025-2028 (pagina 29, Kaderstelling 2025-2028) is aangegeven dat 'op termijn meer geïnvesteerd zal moeten worden in I&A'. Deze passage heeft als doel gehad om aan te kondigen dat er een ontwikkeltraject in gang gezet moet worden om 'Informatie- en archiefbeheer', 'Automatiseringsmanagement' en 'Informatiseringsmanagement' op niveau te krijgen. Samengevat noemen we dat nu 'Informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen'. Binnen informatiseringsmanagement ontbreken een significant aantal functies, ofwel is de huidige formatieomvang van bestaande functies onvoldoende. Daardoor is het nauwelijks te doen om eerst tot een adequaat ontwikkelplan of –leidraad te komen en daarna pas met eventuele formatievoorstellen te komen. Daarom wordt er voor gekozen om het ontwikkeltraject in beweging te brengen door eerst de minimaal benodigde formatie te realiseren. De verwachting leeft dat de totstandkoming en de realisatie van het ontwikkelplan of –leidraad verder (naast de voorgestelde formatieaanpassingen) versterkt en versneld kan worden door de algemene organisatieontwikkelingen die momenteel in gang gezet worden (denk daarbij bijvoorbeeld aan procesgericht werken en datagedragen werken). Verder is het zo dat de formatie Functioneel Beheerder uitgebreid moet worden. Dit is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van processen en procesaudits (met name op het gebied van DigiD) en voor van de applicaties die de directe dienstverleningsprocessen mogelijk maken. De noodzaak wordt overigens niet uitgesloten dat de komende jaren aanvullende financiële middelen nodig zijn om informatiseringsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen.	
Doel: Informatiehuishouding binnen de hele organisatie op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen ten behoeve van de primaire processen van gemeente Borne.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	<u>wettelijk</u> Door het informatiseringsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen kan gemeente Borne als gemeente blijven functioneren. Ten tweede en meer specifiek, kan gemeente Borne hiermee blijven voldoen aan de wet- en regelgeving die invulling geeft aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de Network and Information Security Directive (NIS2) en de Critical Entities Resilience Directive (CER).

<table>
<tr><td></td><td><u>niet wettelijk</u>
Door het informatiseringsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen kunnen ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie en datagedragen werken ingebed worden.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar /onuitstelbaar</td><td><u>onvermijdbaar</u>
Zonder informatiseringsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen kan gemeente Borne als gemeente niet blijven functioneren.

<u>onuitstelbaar</u>
Zonder informatiseringsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen kan een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering, nu en in de toekomst, niet gegarandeerd worden.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja. Het op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau hebben van een informatiseringsmanagement is voorwaardelijk voor ‘De Bornse gemeenschap en transparant bestuur: pagina 14:
“Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn” en “De gemeente is burger- en servicegericht”. Pagina 15</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>In het eerste kwartaal van 2025 is een ontwikkelplan of – leidraad opgeleverd om onze informatiehuishouding op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen. Op basis van dit plan worden vervolgacties en de planning bepaald voor de komende jaren.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026*</th><th>2027*</th><th>2028*</th><th>2029*</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>103.250</td><td>103.250</td><td>103.250</td><td>103.250</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>103.250</td><td>103.250</td><td>103.250</td><td>103.250</td></tr>
</table>
* exclusief indexering salaris cao-gemeenten en leveranciers
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Specificatie van de benodigde functies, met een totale omvang van €156.050:

<u>creëren van functies en (dus) creëren van formatie</u>
- 0,5 fte Informatiearchitect; voorlopige inschaling: schaal 11; € 55.500
- 0,5 fte Information Security Officer; voorlopige inschaling: schaal 10; € 47.750</td></tr>
</table>

	*voorlopige inschaling betekent hier dat op basis van marktverkenning en ervaring een schaal is genoemd. De functies zijn nog niet conform de HR21-methode ingedeeld en gewaardeerd. De navolgende onderdelen heeft het college niet nodig geacht deze mee te nemen in de besluitvorming. Het betreft: <u>uitbreiding van formatie van bestaande functies</u> - 0,6 fte functioneel applicatiebeheer; schaal 9, € 53.354; - 1 fte Informatieadviseur. schaal 10; € 95.500

Volgnummer: A.20

Afdeling/Team: Samen Werken / Informatie

Onderwerp: Servicemanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen

Programma/Thema: Bestuur en samenleving / Dienstverlening en digitalisering

Portefeuillehouder: J. Pierik

Inhoud:
Onze organisatie kent verschillende functies die de primaire processen ondersteunen. Het managen van deze processen wordt servicemanagement genoemd. Een servicemanagementsysteem (SMS) is software die organisaties helpt bij het beheren en optimaliseren van serviceprocessen. Het richt zich op het leveren van een betere klantervaring en het efficiënter maken van interne processen.

Voor een aantal ondersteunende functies in onze organisatie zijn er op dit moment ontwikkelingen gaande. Die ontwikkelingen maken dat binnen afzienbare tijd gekozen moet worden voor aanschaf of verlengd gebruik van een huidig SMS. Deze bouwsteen heeft als doel om tot de aanschaf te komen van een SMS voor al deze functies:

1. automatiseringsmanagement
2. facilitair management
3. inkoop- en contractmanagement
4. vastgoed- en huisvestingsbeheer
5. projectmanagement

Doel:
Het effectiever en efficiënter verlopen van het servicemanagement in onze organisatie èn om op een effectieve en efficiënte manier te kunnen samenwerken in en met het Kulturhus.

Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	wettelijk Ons huidige automatiseringsmanagement-SMS is onveilig en voldoet daarmee niet aan de wet- en regelgeving die invulling geeft aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de Network and Information Security Directive (NIS2) en de Critical Entities Resilience Directive (CER). Meer concreet: er is een koppeling tussen TOPdesk en onze mailserver. De TOPdesk-versie is verouderd en kan alleen functioneren met de huidige mailserver die ook verouderd en niet veilig is. Een nieuwe versie van TOPdesk kan zonder deze verouderde mailserver. Daardoor vervallen twee informatiebeveiligingsproblemen. Een derde informatiebeveiligingsprobleem zou vervallen doordat de huidige versie van TOPdesk draait op een verouderde server met een informatiebeveiligingsrisico.
Maatschappelijk effect	indirect
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	onuitstelbaar en onvermijdbaar - ten behoeve van automatiseringsmanagement, vanwege de mogelijke automatiseringssamenwerking met gemeente Hengelo èn het op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau kunnen brengen van onze informatiehuishouding èn het gegeven dat ons huidige automatiseringsmanagement-SMS onveilig is. - ten behoeve van facilitair management, vanwege de facilitaire samenwerking met het Kulturhus

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Begin 2026 start implementatie.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>Incidenteel is € 23.000 benodigd.
Structureel is € 28.800 benodigd.

<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td>23.000</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td>28.800</td><td>28.800</td><td>28.800</td><td>28.800</td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>51.800</td><td>28.800</td><td>28.800</td><td>28.800</td></tr></table>
De eenmalige middelen ad. € 23.000 worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>* exclusief indexering salaris cao-gemeenten en leveranciers</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.21	
Afdeling/Team: Samen Besturen	
Onderwerp: Versterken basis op integrale veiligheid (extra capaciteit integrale veiligheid)	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving / Veiligheid en openbare orde	
Portefeuillehouder: J. Pierik	
Inhoud: We zien dat gemeente Borne groeit, de bevolkingssamenstelling verandert en daarmee ook de ernst en omvang van de veiligheidsrisico's. Ook nemen de complexiteit van de casuïstiek en de polarisatie toe. Daarnaast gaat de (voorbereiding op) mondiale dreiging ook voor extra werkzaamheden zorgen. De huidige hoeveelheid mensen is niet voldoende en nog gebaseerd op het dorpse, gemoedelijke karakter van jaren geleden. Doordat er te weinig mensen zijn, kunnen we minder doen aan preventie en handhaving, betrokkenheid van inwoners en het omgaan met crisissituaties, waardoor we niet goed voorbereid zijn op veiligheidsproblemen in de samenleving. Daarom is extra capaciteit nodig voor integrale veiligheidstaken. Voorzien is om deze formatie te combineren met de taken op het vlak van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ook op het vlak van toepassing van de Wet Bibob zien we toename van complexiteit van casuïstiek, maar ook vooral de behoefte aan coördinatie binnen de organisatie. Hiervoor is nu geen capaciteit beschikbaar om enerzijds de coördinatie binnen de gemeente en met ketenpartners vorm te geven en anderzijds complexe casuïstiek op te pakken.	
Doel: Passende capaciteit bij de uitdagingen die er liggen op het vlak van veiligheid.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Autonoom De groei van de gemeente, maar ook het effect van de omliggende grote steden, maken de aard en complexiteit van de veiligheidsproblematiek anders dan jaren geleden. Het betreffen autonome ontwikkelingen in de (Bornse) samenleving waar wij geen invloed op hebben, maar waardoor het werk binnen veiligheid veranderd is en aanzienlijk toegenomen is.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde, conform artikel 172 van de Gemeentewet. Vanuit dit wetsartikel wordt dan ook de verantwoordelijkheid van de gemeente op het vlak van integraal veiligheidsbeleid verklaard.
Maatschappelijk effect	Draagt bij aan betere en veiligere leefomgeving voor de samenleving, groter gevoel van veiligheid in de samenleving en bestrijding van ondermijnende activiteiten in de samenleving. Als inwoners zich veilig voelen, hebben zij meer vertrouwen in de effectiviteit en verantwoordelijkheid van het lokale bestuur.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voorzien: door de trend van toegenomen complexiteit van casuïstiek en dreiging/dynamiek in de wereld is het werk op het taakveld veiligheid toegenomen. Deze trend doet zich al enkele jaren voor. Vermijdbaar: door niet te handelen op de mondiale en landelijke tendens dat er meer dreiging, meer polarisatie en agressie is in de samenleving, wordt de leefbaarheid flink aangetast. Uitstelbaar: de risico's door uitstellen worden alleen maar groter, door het verlies van grip op de samenleving en daarmee ook het vertrouwen van de samenleving dat wij als gemeente adequaat en passend kunnen handelen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Doordat we nu vaak achter de feiten aanlopen hebben we meer werk te doen. Door extra capaciteit kun je beter aan de voorkant komen, gecoördineerd te werk gaan, insteken op preventief handelen en betere kwaliteit in oplossingen leveren, waardoor deze meer toekomstbestendig zijn. Uitbreiding geeft ruimte aan

<table>
<tr><td></td><td>specialisatie en deskundigheidsbevordering, op een beleidsterrein wat continu in ontwikkeling is. Daarnaast kan meer aandacht worden besteed aan integraal en datagedreven werken, procesverbetering en innovatie.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’ (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>pagina 6: “De gemeente Borne is een groeigemeente. Wij willen de gemeente Borne zo ontwikkelen dat er voldoende gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dat aansluit bij de woonbehoefte in de kernen. Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving.”
pagina 11: “Als lokale overheid willen we dichterbij de inwoners staan. Er wordt de komende jaren gewerkt aan meer nabijheid, vanuit het uitgangspunt ‘de mens centraal’. Door mensen beter en sneller te bereiken en toe te leiden naar het (preventieve) aanbod binnen de gemeente Borne kunnen problemen of de escalatie hiervan teruggedrongen worden.”

Herijkte versie uit april 2022 - MijnBorne2030, pagina 12:
“Veiligheid
Borne is in 2030 op alle fronten een veilige gemeente.
Veiligheid is een lastig containerbegrip geworden dat moeilijk in één ambitie bleek te vatten (criminaliteit, overlast, verloedering, onveiligheidsbeleving, verkeer, etc.). Inwoners bleken erg te hechten aan het thema als het over de woon- en leefomgeving ging.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)</td><td>Ja, Integraal Veiligheidsplan 2023, Weerbaar Borne.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Bij toewijzing: werving van een nieuwe medewerker
Bij afwijzing: herprioritering van taken. Dit betekent dat een deel van het werk niet meer uitgevoerd kan worden en de taak op rampen- en crisisbeheersing direct onder druk komt te staan, omdat werving voor deze taak zeer lastig wordt.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>99.866</td><td>99.866</td><td>99.866</td><td>99.866</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>99.866</td><td>99.866</td><td>99.866</td><td>99.866</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Structurele uitbreiding 0.89 fte</td></tr>
</table>

5. Bouwstenen programma Financieel gezond

<table>
<tr><td colspan="2">Volgnummer: A.22</td></tr>
<tr><td colspan="2">Afdeling/Team: Ontwikkeling en vastgoed</td></tr>
<tr><td colspan="2">Onderwerp: bevorderen doelmatig beheer gemeentelijke panden</td></tr>
<tr><td colspan="2">Programma/Thema: Vastgoed</td></tr>
<tr><td colspan="2">Portefeuillehouder: D. Vermorken</td></tr>
<tr><td colspan="2">Inhoud:
In 2019 is het Spanjaardgemaal in eigendom en in 2024 in beheer van de gemeente gekomen. In 2024 startten wij met de bouw van Kindcentrum Borne West en met de verbouw van het Kulturhus. In 2025 startte de bouw van Sportcentrum Borne West en maakten wij afspraken over het beheer en onderhoud van De Horsten.
• Het Spanjaardgemaal is nieuw gemeentelijk vastgoed en betreft een uitbreiding van de beheerslasten. Hier staan geen huuropbrengsten tegenover.
• De onderhoudsplannen voor de scholen liggen bij de scholen zelf. In het kindcentrum komt een kinderdagverblijf. De beheerslasten van het kinderdagverblijf betreffen een uitbreiding van de beheerskosten (de beheerskosten voor het voormalige kinderdagverblijf Ridderspoor waren begroot tot half 2024). De beheerskosten verhalen we met een marktconforme huur op het kinderdagverblijf.
• Voor Sportcentrum Borne West is de planning dat in de tweede helft van 2026 het gebouw in gebruik wordt genomen en de bestaande hal is gesloopt. De onderhoudskosten liggen in de nieuwe situatie hoger en daarvoor wordt een kostprijs dekkende huur overeengekomen. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de omvang van subsidies op sport.
• Voor het KC De Horsten zijn de afspraken over beheer en onderhoud in concept gereed. De school beheert het gebouw en de gemeente betaalt een vergoeding voor het beheer en onderhoud van het deel kinderopvang. Via de marktconforme huur ontvangen wij deze kosten terug.
• Het MJOP van het Kulturhus wordt uitgebreid met het nieuwbouw gedeelte van het Huis van Borne.
• Het MJOP voor het zwembad (alleen de gevels en het dak) en het huidige sportcentrum het Wooldrik (nu nog max 3 jaar en daarna sloop) zijn bij de vorige MJOPactualisatie (2021) niet meer meegenomen vanwege de bouwplannen. Nu deze bouwplannen gewijzigd zijn (zwembad maakt geen deel meer uit van de nieuwbouw) en vertraagd, moeten deze kosten opgenomen worden.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Doel:
Goed en doelmatig beheer van gemeentelijke panden door het reserveren van voldoende middelen voor onderhoud.</td></tr>
<tr><td>Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)</td><td>Autonome ontwikkeling. De vraag tot investering leidt tot andere beheerslasten. De meeste kosten kunnen we verhalen in een kostprijs dekkende of marktconforme huur (niet bij het gemeentelijk deel van het huis van Borne en niet bij het Spanjaardgemaal).</td></tr>
<tr><td>Wettelijk / niet wettelijk
(o.b.v. welke wettelijke regeling)</td><td>BBV eist een voorziening voor beheer en onderhoud van gemeentelijke panden. Het onderhoudsniveau ligt vast in de strategische kaders vastgoedmanagement en de nota kapitaalgoederen.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Goed onderhoud draagt bij aan de levensduur van en is een vereiste voor goede maatschappelijke voorzieningen.</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>Onvermijdbaar en onuitstelbaar. De gemeente is verplicht goed beheer en onderhoud uit te voeren, onze instandhoudingscategorie 3 is de ondergrens. Als je het onderhoud uit zou stellen, gaat dit ten koste van de kwaliteit van het gebouw en loop je het risico dat de post</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>correctief onderhoud veel groter wordt en daar is dan evenmin geld voor beschikbaar.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Bij nieuwe (toekomstige) investeringskredieten brengen wij direct de gevolgen voor beheer- en onderhoud in beeld.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’</td><td>Ja, pagina 13: “Als gemeente Borne willen wij financieel en organisatorisch in control zijn en
een realistisch en toekomstbestendig financieel beleid voeren.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Strategische kaders vastgoedmanagement (mei 2012) en de (concept) nota Vastgoedbeleid 2025.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>De offertes voor de MJOP’s zijn opgevraagd. Onderstaande financiële ramingen zijn op basis van benchmarkgegevens opgenomen. Zodra de MJOP’s binnen zijn, zullen verschillen in de P&C-cyclus worden vermeld.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget MJOP’s
Spanjaardgem.
Kindcentrum Borne West
Sportcentrum Borne West
De Horsten
Huis van Borne
Zwembad</td><td>

1.000
7.500
66.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

1.000
7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

1.000
7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

1.000
7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte
Kindcentrum Borne West Verrekenen in huur
Sportcentrum Borne West Verrekenen in huur
De Horsten Verrekenen in huur
Huis van Borne Verrekenen in huur
Zwembad Verrekenen in huur</td><td>

7.500
66.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td><td>

7.500
132.000
6.000
115.000
8.000</td></tr>
<tr><td>Effect begroting
MJOP’s
Spanjaardgem.
Totaal</td><td>

1.000
1.000</td><td>

1.000
1.000</td><td>

1.000
1.000</td><td>

1.000
1.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td></td></tr>
</table>

Volgnummer: A.23	
Afdeling/Team: Samen Bouwen, Cluster Vastgoed & Ontwikkeling, Cluster Handhaving & Uitvoering	
Onderwerp: Aanpakken onrechtmatig grondgebruik (snippergroen)	
Programma/Thema: Financieel Gezond, Wonen en Leven	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Het actief aanpakken van onrechtmatig grondgebruik (hierna, snippergroen) richt zich op het inventariseren, reguleren en waar nodig verkopen, verhuren of terugvorderen van gemeentegrond. Dit verlaagt onderhoudskosten, genereert inkomsten en bevordert een eerlijk en efficiënt beheer van de openbare ruimte. Hoewel het op korte termijn investeringen vraagt, levert het op lange termijn kostenbesparingen en maatschappelijke voordelen op, zoals transparantie en duurzaamheid. Het traject is niet winstgevend, maar werkt kostendekkend of verliesgevend maar zal kosten besparen op de openbare ruimte. Het doel is om te zorgen voor een kostendekkende uitvoering. In het verleden is er een uitvoeringsproject op snippergroen geweest. Binnen dit project is in een aantal wijken een gedeelte van de onrechtmatige situaties opgelost. Dit project is in 2021 gestopt zonder de volledige afhandeling van de ontstane situaties.	
Doel: Specifiek: Onrechtmatig grondgebruik formaliseren/oplossen door herstructurering, verkoop, verhuur of terugvordering van snippergroen voor beter beheer van de openbare ruimte. Meetbaar: Binnen vier jaar alle gevallen in kaart brengen en aanpakken, met duidelijke inventarisatie en opvolging binnen wijkgerichte projecten. Acceptabel: Uitvoering in overleg met beleidsvelden en inwoners, met transparant beleid en redelijke verkoopvoorwaarden of alternatieve oplossingen. Realistisch: Oplossing per wijk/buurt via inventarisatie, juridische toetsing en communicatie met bewoners. Tijdgebonden: Start in 2026, afronding in 2029, met jaarlijkse voortgangsrapportages.	
Autonoom/ niet autonoom	Niet-autonome ontwikkeling: Is afhankelijk van externe ontwikkelingen/onderhandelingen
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Er is een wettelijk kader van toepassing. Dit omvat eigendomsrecht en regelgeving rond openbare ruimte.
Maatschappelijk effect	Positief: Eerlijk en transparant grondgebruik, bevordering van duurzaamheid, vergroening en biodiversiteit, en gelijke behandeling van inwoners. Negatief: Weerstand bij bewoners door mogelijke kosten bij terugvordering. Risico bij niets doen: Kans op eigendomsverlies door verjaring, gemiste inkomsten en minder grip op de openbare ruimte. Bij niet handelen ontstaan steeds meer obstakels op in de openbare ruimte die plannen voor de toekomst frustreren of onuitvoerbaar maken (denk aan onmogelijke uitvoering arealen Rondweg of Wensink-Zuid). Daarnaast zorgt het uitblijven van actieve sturing op snippergroen rechtsongelijkheid in de hand omdat het project Snippergroen 2016-2021 niet de volledige gemeente heeft behandeld.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het is onvermijdbaar, maar kan worden uitgesteld afhankelijk van gemeentelijke prioriteiten. De gemeente moet de openbare ruimte eerlijk beheren en inrichten en onrechtmatig grondgebruik aanpakken. Wijkgerichte aanpak is verstandig in het kader van revitalisatie. In het eerdere project zijn niet alle wijken behandeld wat er voor zorgt dat er een ongelijkheid ontstaat per wijk, als er geen

	uitvoer wordt gegeven aan een vervolg. Ook zijn in doorlopen wijken nieuwe situaties ontstaan.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Financieel: Verkoop, verhuur of terugvordering van snippergroen genereert inkomsten en verlaagt onderhoudskosten. Opbrengsten variëren per locatie en oppervlakte, en schadevergoeding bij verjaring is een optie. Ruimtebeheer: Terugvordering draagt bij aan efficiënter ruimtegebruik, bijvoorbeeld voor groenvoorziening of infrastructuur. In een klimaat adaptieve en duurzame gemeente biedt snippergroen meer zekerheid.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 13: "Onze ambitie is een structureel financieel gezonde gemeente. Met een gezonde financiële positie kunnen we onze inwoners een leefbare samenleving bieden voor de komende raadsperiode en daarna." Pagina 6: "Wij willen de gemeente Borne zo ontwikkelen dat er voldoende gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dat aansluit bij de woonbehoefte in de kernen. Wij leggen daarbij voor de komende jaren de focus tussen wonen en andere beleidsvelden, innovatie en betaalbaarheid, waarbij eveneens aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen en een groene leefbare omgeving." Pagina 8: "Het betreffen doelstellingen op het gebied van circulaire economie, duurzaam vervoer, duurzame inrichting en beheer openbare ruimte en natuur & landbouw." Pagina 14: "Als gemeente Borne staan wij ten dienste van de samenleving. Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn."
Continuering bestaand beleid	Snippergroenbeleid
Acties en planning	Acties: 1. Inventarisatie: Identificeren van alle gevallen van onrechtmatig grondgebruik en eventueel zelfs clandestiene bouwwerken binnen de gemeente. 2. Bestuurlijke onderbouwing: Opstellen van een (nieuw) beleidsdocument. 3. Communicatie: In gesprek gaan met betrokken bewoners om situaties en oplossingen te bespreken. 4. Juridische toetsing: Beoordelen van eigendomsrechten en juridische mogelijkheden. 5. Afhandeling: Snippergroen verkopen, verhuren terugvorderen of herstructureren. 6. Monitoring: Regelmatig controleren op nieuwe gevallen van onrechtmatig grondgebruik. Planning: 1. Inventarisatie: 4-7 maanden. 2. Project 4 jaar 3. Na-ijleffect 3 jaar

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>170.000</td><td>170.000</td><td>105.000</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>170.000</td><td>170.000</td><td>105.000</td><td>0</td></tr>
</table>

Het gaat om eenmalige kosten. Dekking via reserve beleidsontwikkeling.
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Ondersteuning vanuit medewerker Grondzaken, Jurist, Handhaving, Uitvoerders Fysiek, Beleidsmedewerkers van Water/Verkeer/Groen/Ruimtelijke Ordening/Nuts en gemeentewerken/Milieu/
Bij projectmatige aanpak vervallen grotendeels de uren uit de lijn, wat de werklast verlaagt en ruimte biedt voor andere taken, zoals het formaliseren van grondgebruik voor nutsvoorzieningen.</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.24

Afdeling/Team: Samen Bouwen / Vastgoed en Ontwikkeling

Onderwerp: bevorderen verwervingskansen (strategische verwerving gronden / vastgoed)

Programma/Thema: Financieel gezond / Grondzaken

Portefeuillehouder: D. Vermorken

Inhoud:
Daar waar mogelijkheden zich voordoen om tot grondtransacties over te gaan, moet de gemeente Borne soms snel kunnen schakelen. De gemeente heeft de wens om meer handelingsruimte te creëren op het gebied van grond- en/of vastgoedtransacties. Een strategisch verwervingskrediet biedt voordelen wanneer snel handelen nodig is en de kans om grond en/of vastgoed te verwerven zich maar kort voordoet. Vaak gaan strategische verwervingen om grote percelen grond.
In de nog vast te stellen omgevingsvisie beschrijft de gemeente ambities en doelen, waar de gemeente de komende jaren aan gaat werken. Om deze waar te kunnen maken, is beschikbaarheid van grond in de gemeente Borne van groot belang. Daarmee krijgt de gemeente Borne sturing op de voorgenomen opgaven.
Een investeringsbudget van € 1 miljoen voor strategische verwerving van grond en/of vastgoed bij de huidige rekenrente van 3 %[1] brengt jaarlijks een structurele kapitaallast van € 30.000,- met zich mee. De kapitaallast moet worden begroot om zo een uitvoerbaar beleid te hebben. Bij het niet aanbreken van het investeringsbudget, komt de kapitaallast aan het einde van het jaar weer vrij te vallen. Is het investeringsbudget aangebroken met bijvoorbeeld € 0,5 miljoen, dan bedraagt de kapitaallast € 15.000,-.

[1] De rekenrente voor toekomstige investeringsaanvragen is 3 %, conform de MJB 2025-2028.

Doel:
Snel op verwervingskansen in kunnen spelen om gemeentelijke ambities en opgaven te kunnen realiseren.

Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom, de kapitaallast moet worden begroot, maar de werkelijke last hangt af van de hoogte van het aanbreken van het verwervingskrediet.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Er is een wettelijk kader van toepassing, onder andere regels over eigendomsrecht, mandaat en eventueel regels over staatssteun.
Maatschappelijk effect	Sturing/inspringen op kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Om snel te kunnen handelen en de kans om strategische aankopen niet voorbij te laten gaan, is een strategisch verwervingskrediet onvermijdbaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Snel kunnen schakelen en op relatief korte termijn tot ruimtelijke ontwikkelingen komen, zonder daarvoor afhankelijk te zijn van derden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 4: "Ruimte voor een groeiende leefbare gemeente."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Uitvoering geven aan de motie die hiervoor tijdens de begrotingsbehandeling in november 2024 aangenomen is.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Raadsmemo wordt in mei dit jaar aan de gemeenteraad voorgelegd.</td></tr>
<tr><td>Financiën (Bedragen x € 1.000)

Indien middelen niet ingezet worden, dan valt de kapitaallast aan het eind van het jaar weer vrij.</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td><td>30.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Geen directe personele effecten, in ambtelijke capaciteit is voorzien.</td></tr>
</table>

Volgnummer: A.25	
Afdeling/Team: Ontwikkeling en vastgoed	
Onderwerp: Verbeteren vastgoed management (kostprijsdekkende verhuur vastgoed)	
Programma/Thema: Financieel gezond / Vastgoed	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: In ons beleid ligt vast dat we ons vastgoed aan niet commerciële maatschappelijke partijen verhuren tegen een kostprijs dekkend tarief. De nieuwe huurovereenkomsten voldoen hier aan. We hebben ook nog veel lopende overeenkomsten die geen kostprijs dekkend huurtarief hebben. Hierdoor ontstaat ongelijkheid. We willen de komende jaren deze huurovereenkomsten openbreken en aanpassen naar een kostprijs dekkend tarief. Bijkomend voordeel is dat daarmee de kosten, de huuropbrengsten en de subsidies uit elkaar worden getrokken en dat we afspraken (die in sommige gevallen erg verouderd zijn) kunnen actualiseren. Door hier externe juridische ondersteuning bij te vragen, kunnen we sneller acteren waardoor we sneller in control komen en de ongelijkheid in kortere tijd terugbrengen. Het betreft hier éénmalige kosten voor een drietal jaren.	
Doel: Door te werken met een kostprijs dekkende huur: • Voldoet de gemeente aan de Wet Markt en Overheid. • Ontstaat transparantie over de kosten van vastgoed, de hoogte van de huuropbrengsten en de hoogte van subsidies aan de commerciële maatschappelijke partijen. • Ontstaat meer inzicht waarmee we het vastgoedmanagement kunnen verbeteren.	
Autonoom / niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wet Markt en Overheid
Maatschappelijk effect	Het doel is om de geldstromen te scheiden.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar omdat we niet voldoen aan de Wet Markt en Overheid zolang we met de bestaande contracten verder gaan. Hiermee lopen we kans op juridische procedures omdat sprake is van rechtsongelijkheid.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	We startten al bij de nieuwbouw projecten, we gaan bij bestaande overeenkomsten met de gemeentelijke opstallen met de hoogste kosten aan de slag en eindigen met de zakelijke rechten zonder gemeentelijke opstallen (erfpachten en opstalrechten).
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026'	Ja, pagina 13: "De financiële lasten en baten moeten meerjarig in evenwicht zijn, waarbij er grip én sturing is op zowel de structurele als incidentele lasten en baten."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Strategische kaders vastgoedmanagement 2012 en de (concept) nota Vastgoedbeleid 2025.
Acties en planning	We zetten in op een periode van 3 jaren. Hier zullen onvoorziene zaken uit naar voren komen en mogelijk zal langere onderhandeling nodig zijn. De jurist haken we aan voor specialistische kennis en wanneer onderhandelingen vastlopen.

<table>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>35.000</td><td>25.000</td><td>20.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>35.000</td><td>25.000</td><td>20.000</td><td></td></tr>
</table>

De incidentele kosten kunnen worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td></td></tr>
</table>

6. Bouwstenen paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Volgnummer: A.26
Afdeling/Team: Samen Bouwen – Beleid
Onderwerp: Voldoen aan zorgplicht onderhoud openbare ruimte (IBOR)
Programma/Thema: paragraaf kapitaalgoederen
Portefeuillehouder: D. Vermorken
Inhoud: De gemeente Borne gaat in 2025 werken aan het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). In dit plan zijn uitgangspunten opgenomen voor inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte als ook de (financiële) omvang van het onderhoud (verzorgend en technisch), de structurele vervanging ten behoeve van instandhouding en de vernieuwingsopgave van de zogenoemde 'oude wijken'. Dit zijn de wijken Wensink Zuid fase 2-4, Wensink Noord, Refined (Ververstraat e.o), Letterveld II, t Oldhof, Oude Almeloseweg (Vogelbuurt Noord), Vogelbuurt Spechtstraat – spoor, Het Hulscher Zenderen en Letterveld II. De volgende kapitaalgoederen zijn hierin opgenomen: - Riolering - Wegverhardingen - Openbaar groen - Bomen - Speelvoorzieningen Op 5 november 2024 heeft de gemeenteraad het prioriteringskader voor de vernieuwing van deze oude wijken vastgesteld. Op basis van dit prioriteringskader is een voorlopige planning gemaakt voor het vernieuwen van de openbare ruimte en riolering in deze wijken. Bij het opstellen van deze voorlopige planning is rekening gehouden met het uitgangspunt dat er maximaal twee wijken tegelijkertijd in de planvorming/voorbereidingsfase zitten en maximaal 3 wijken tegelijkertijd in uitvoering zijn. De financiële omvang en programmering van de vervangingsopgave wordt vervolgens bepaald door drie hoofdvariabelen: technische kwaliteit, doorlooptijd en meerjarenplanning, en afschrijvingstermijn. Dit maakt meerdere scenario's denkbaar. Bij deze bouwsteen gaan wij uit van het scenario met een afschrijftermijn die in lijn ligt met de werkelijke levensduur van de assets en het cyclisch onderhouden van het areaal, van resp. 15, 30 en 60 jaar. En daarnaast hanteren we de in 2015 vastgestelde kwaliteitsstandaard. Wel is er extra aandacht voor de keuze van materialen waarbij duurzaamheid en circulariteit prioriteit moeten krijgen. Mits de kosten in verhouding staan tot traditionele alternatieven. Duurzame en circulaire materialen kunnen in aanschaf wellicht duurder zijn maar op lange termijn voordeliger door een langere levensduur en hogere restwaarde. Daarnaast wordt gestreefd naar multifunctionele oplossingen, zoals het combineren van waterdoorlatende bestrating met vergroening. Al deze mogelijkheden worden verkend in de planvormingsfase. Door de wijziging in afschrijvingstermijnen zijn de kapitaallasten op korte termijn lager aangezien de afschrijving over meer jaren gedeeld wordt. De rentelast is in totaal echter hoger vanwege de langere looptijd van de lening. Op basis van de meerjarenprogrammering, in combinatie met de nieuwe afschrijvingstermijnen, zal de opgebouwde reserve voor het dekken van de kapitaallasten met de huidige dotaties (ingroeiend tot € 500.000 per jaar, zoals vastgesteld in de Nota Kapitaalgoederen 2021-2024) in 2036 zijn uitgeput. Om de verwachtte kapitaallasten te kunnen dekken kan, in afstemming op het ravijnjaar 2026, de dotatie op € 300.000 behouden worden tot 2029, om vervolgens door te groeien tot € 1,35 miljoen per jaar vanaf 2038. In de begroting was respectievelijk rekening gehouden met een dotatie van 400k in 2026 en 500k vanaf 2027 t/m 2029. Dit voorstel levert daarmee voor de komende jaren structurele budgetruimte op, ten opzichte van de huidige begroting. Aanvullende budgetruimte kan gevonden worden door het doorvoeren van de nieuwe afschrijvingstermijnen op de reeds lopende kapitaallasten, waarbij cf. uitgangspunten van het BBV de resterende boekwaarde over de verlengde afschrijvingstermijn afgeschreven mogen worden met ingang van de wijziging van de financiële verordening.

<table>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Doel:
Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor de openbare ruimte, en het veilig en toegankelijk houden van gemeente Borne op de meest effectieve wijze.</td></tr>
<tr><td>Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)</td><td>Autonoom</td></tr>
<tr><td>Wettelijk / niet wettelijk
(o.b.v. welke wettelijke regeling)</td><td>De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Veilig en toegankelijke openbare ruimte</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>Onvermijdbaar. Wanneer maatregelen overeenkomstig het IBOR worden uitgesteld, zal verschuiving van kosten optreden: er zal meer ad hoc onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Deze kosten zullen na verloop van tijd hoger zijn dan wanneer geïnvesteerd wordt overeenkomstig het IBOR en daarmee samenhangende MJIP.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Het IBOR en het MJIP dat daar onderdeel van ons brengen ons meer in control, geven inzicht in de investeringen en onderhoudskosten voor de komende jaren. Stel je investeren uit dan zorgt dit voor meer onderhoudskosten en het ad hoc uitvoeren van werkzaamheden. Dit is inefficiënt en gaat veelal ook gepaard met kapitaalvernietiging. (denk aan repareren van een wegdek terwijl riolering ook bijna vernieuwd moet worden). Als de investeringen in de openbare ruimte worden uitgesteld, ontstaat er een fictieve onderhoudslast van circa € 2,3 miljoen, die anders nodig zou zijn geweest om de wijken in stand te houden tot aan integrale vernieuwing.

Werken aan integrale vernieuwing stelt ons in staat beleidsambities in de praktijk te brengen. Dit levert een theoretische besparing op, omdat de aanleg van groen om minder hoge investeringen vraagt dan de aanleg van verharding. Dit levert een theoretische besparing op van € 4,4 miljoen. Wanneer we de reguliere cyclus van beheer toevoegen praat je over 1 op 1 vervaging. Bij het MJIP gaat het over vernieuwing.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Nvt</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Dotaties in reserve kapitaalgoederen</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Het IBOR komt 27 mei 2025 in de raad.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>300.000</td><td>300.000</td><td>300.000</td><td>300.000</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije)</td><td>400.000</td><td>500.000</td><td>500.000</td><td>500.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	dekkingsruimte				
	Effect begroting	**-100.000**	**-200.000**	**-200.000**	**-200.000**
Personele effecten	Geen				

Volgnummer: A.27

Afdeling/Team: Samen bouwen – Team Beleid en Team Handhaving & Uitvoering

Onderwerp: Voldoen aan wettelijke taak gericht op goed beheer ondergrond (BRO)

Programma/Thema: paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: D. Vermorken

Inhoud:
In Nederland kennen we het Stelsel van Basisregistraties. Dit stelsel speelt een heel belangrijke rol in het aanpakken van maatschappelijke, ruimtelijke en geografische vraagstukken. Een basisregistratie is een door de overheid officieel aangewezen registratie met daarin gegevens van hoogwaardige kwaliteit, die door alle overheidsinstellingen verplicht en zonder nader onderzoek, worden gebruikt bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken. Er zijn 10 basisregistraties en iedere individuele basisregistraties heeft een wettelijke basis. Voorbeelden van deze basisregistraties zijn BRP – Basisregistratie personen, HR – Handelsregister, BAG – Basisregistratie Adressen en Gebouwen en de BRO – Basisregistratie Ondergrond

Alle overheden moeten voor de uitvoering van hun publieke taken gebruik maken van gegevens uit het Stelsel van Basisregistraties. Dat betekent dat alle gemeenten, alle provincies, alle waterschappen, alle zelfstandige bestuursorganen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van deze basisregistraties, deze moeten vullen, beheren en gegevens kunnen aanleveren.

De Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO), welke sinds 1 januari 2018 van kracht is, regelt de inrichting en opbouw van een basisregistratie ondergrond (BRO). In deze registratie worden gegevens vastgelegd over:

- de geologische en bodemkundige opbouw van de ondergrond op basis van verkenningen; ondergrondse constructies;
- gebruiksrechten;
- authentieke modellen die gerelateerd zijn aan de ondergrond.

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) vormt daarmee een centrale registratie met eenduidige, betrouwbare data en informatie over de Nederlandse ondergrond. Overheden leggen voor dezelfde objecten dezelfde, betrouwbare en algemene gegevens vast. Vanuit één centrale digitale voorziening, de landelijke voorziening, kunnen gebruikers gegevens opvragen voor informatie over bodem en ondergrond. Op deze datasets kunnen tevens rekenprogramma's en modellen worden toegepast.
Iedere organisatie die als bronhouder de wettelijke taak heeft om gegevens aan de BRO te leveren, waaronder een gemeente, wijst in principe één persoon aan als aanspreekpunt voor de BRO. Deze coördinator is verantwoordelijk voor het in goede banen leiden van de invoering en uitvoering van de Wet BRO binnen de organisatie. Hij/zij heeft overzicht over het genereren en gebruiken van ondergrondgegevens in alle bedrijfsprocessen.
Op dit moment hebben we het beheer van de meeste basisregistraties bij verschillende medewerkers belegd. Zo hebben we binnen de afdeling Samen Bouwen een specifieke BAG-medewerker (1,0 fte, welke helaas momenteel langdurig ziek is) en is het beheer van diverse Basisregistraties, zoals de BAG, BGT en het Kadaster belegd bij de Geo-beheerder (1,0 fte). Wat ontbreekt is bovengenoemde coördinator BRO.

Binnen de gemeente Borne zijn momenteel de wettelijke basisgegevens opgenomen in het register. Echter, het aantal gegevens dat moet worden ingevoerd, neemt toe, zoals bijvoorbeeld de grondwatergegevens. Veel externe partners, bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Twente, werken hier ook mee en vullen ook de BRO. De coördinator bewaakt alle leveringen aan de landelijke voorziening en de afhandeling van terugmeldingen.

Doel: Voldoen aan de wettelijke taak als bronhouder.

Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Het is een autonome ontwikkeling. Door onvoorziene omstandigheden en uitbreiding van de wettelijke taken, komt deze nu op ons af.

<table>
<tr><td>Wettelijk / niet wettelijk
(o.b.v. welke wettelijke regeling)</td><td>De Wet Basisregistratie Ondergrond is hierop van toepassing.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het vergroten van een transparante overheid en de eigen betrokkenheid van partners en inwoners</td></tr>
<tr><td>Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar</td><td>Onvermijdbaar/onuitstelbaar; het is een wettelijke taak / verplichting waarvan nu niet met zekerheid kan worden gesteld dat we hier volledig aan voldoen.</td></tr>
<tr><td>Efficiency
(indien mogelijk kwantificeren)</td><td>Door een dergelijke coördinator aan te stellen, kunnen de werkzaamheden conform de wettelijke verplichtingen worden uitgevoerd en nieuwe ontwikkelingen daaromtrent worden meegenomen. Gebruikers hoeven dergelijke gegevens niet meer op te vragen, maar kunnen deze zelf raadplegen en opvragen in het register.</td></tr>
<tr><td>Relatie met beleidsvoornemen(s) in het ‘Borns Akkoord 2022-2026’
(benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)</td><td>Ja, pagina 13: “Van het college en de ambtelijke organisatie verwachten we goede monitoring op ontwikkelingen en actuele informatie voor de raad. Bij deze monitoring wordt zowel de beleidsmatige als financiële gevolgen en het inzicht in realisatie meegenomen.”</td></tr>
<tr><td>Continuering bestaand beleid
(benoemen van vigerend beleid)</td><td>Hierop is geen specifiek beleid van toepassing, het betreft een wettelijke taak.</td></tr>
<tr><td>Acties en planning</td><td>Indien akkoord, zal hiervoor een functiebeschrijving moeten worden opgesteld. Vervolgens zal de functie moeten worden opengesteld. Er wordt verwacht dat een formatie van 0,5 fte voldoende is om deze werkzaamheden uit te voeren.</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr>
<tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Exploitatiebudget</td><td>49.088</td><td>49.088</td><td>49.088</td><td>49.088</td></tr>
<tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect begroting</td><td>49.088</td><td>49.088</td><td>49.088</td><td>49.088</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Structurele uitbreiding formatie met 0,5 fte vanaf 2026: € 49.088,-- per jaar</td></tr>
</table>

7. Bouwstenen paragraaf bedrijfsvoering

Volgnummer: A.28	
Afdeling/Team: organisatiebreed	
Onderwerp: Bedrijfscontinuïteitsmanagement op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau brengen	
Programma/Thema: paragraaf Bedrijfsvoering	
Portefeuillehouder: J. Pierik	
Inhoud: In de organisatie is geen bedrijfscontinuïteitsmanagement. Los van het feit dat het (bij crises) de organisatie ongemak kan opleveren, kan dat ongemak onze dienstverlening wellicht zelfs ook (langere tijd) onmogelijk maken. Dat zou tot onaanvaardbare (financiële, wettelijke, verzekeringstechnische) risico's kunnen leiden. Om kwalitatief aanvaardbaar bedrijfscontinuïteitsmanagement te gaan krijgen, is dit onderwerp bedoeld. De verwachting is dat met een tijdelijk projectleider en/of deskundige bedrijfscontinuiteitsmanagement op niveau kan komen. De projectleider en/of deskundige werken hiermee intensief samen met de deskundigen van gemeente Borne.	
Doel: Het doel is om bedrijfscontinuiteitsmanagement naar een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Deels wettelijk (bijvoorbeeld het zorgen van continuïteit voor Burgerzaken-dienstverlening), deels niet wettelijk (bijvoorbeeld het periodiek oefenen van uitwijken van de balies van de gemeente Borne)
Maatschappelijk effect	Continuïteit van dienstverlening
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Deels bestaat dit onderwerp uit 'onvermijdbaar en onuitstelbaar' (bijvoorbeeld de uitvoering van wettelijke taken). Deels kan ervoor gekozen worden om dit onderwerp niet op te pakken, met daarbij wel het accepteren van de bijbehorende risico's (bijvoorbeeld het treffen van maatregelen ter voorkoming van hacking).
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Dit onderwerp gaat in basis geen efficiency opleveren. Wel kunnen veel reguliere processen zodanig opgesteld worden, dat bedrijfscontinuiteitsmanagement efficiënt uitgevoerd kan worden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	n.v.t.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	n.v.t.
Acties en planning	2026: fase 1 2027 en verder: fase 2

<table>
<tr><td></td><td>Fase 1: Door in kaart te brengen wat onze kritische (kern) uitvoerende (primaire) processen zijn, is te analyseren waar de belangrijkste kwetsbaarheden liggen. Daardoor kunnen we op voorhand uitdenken wat we moeten doen en wat we willen doen (er kunnen flink wat kosten mee gemoeid zijn namelijk) als een crisis onze organisatie doet stagneren (of hiertoe dreigt).

Fase 2: Uitvoeren van alle acties die nodig zijn om bedrijfscontinuiteitsmanagement naar een kwalitatief en aanvaardbaar niveau te brengen (o.a. het realiseren van een uitwijkvoorziening, oefenen van crises, inbedden in het inwerkprogramma).</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>Voorlopige aanname: 0,25 fte; schaal 12

<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td>31.703</td><td>31.703</td><td>31.703</td><td></td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>31.703</td><td>31.703</td><td>31.703</td><td></td></tr></table>
Het betreft hier eenmalige middelen. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling. In het derde jaar wordt geëvalueerd of tijdelijke voortzetting met een jaar nodig is.</td></tr>
<tr><td>Personele effecten</td><td>Tijdelijke uitbreiding met 0,25 fte op schaal 12</td></tr>
</table>

Ombuigingsmaatregelen:

1. Ombuigingsmaatregelen programma Wonen en leven

Nummer	A.29			
Titel	**Leges Bouwen en Wonen**			
Maatregel	Kostendekkende tarieven voor leges bouwen en wonen			
Portefeuillehouder	A. Lammers			
Programma	1. – Wonen en Leven			
Thema	1.1 – Wonen en bouwen			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Toelichting	Onderzoek inzake kostendekkendheid loopt. Bekeken wordt of de juiste kosten wel aan de leges toegeschreven worden. Optimalisatie van proces kan ook leiden tot inzet van legesinkomsten. Dit kan eventueel elders middelen besparen. Daarnaast is de raming van de opbrengsten te voorzichtig. Zie ook voorstel nog meer realistisch ramen / minder behoedzaam.			
Nadere toelichting	Het bedrag is niet alleen berekend op basis van een tariefstijging: het gaat om toerekening kosten, tijdschrijven, niet intrekken vergunningen. Het is een complex van maatregelen. De inschatting is dat het bedrag aan de lage kant is, maar dat moet de komende tijd nog uitgewerkt worden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.30			
Titel	**Begraven**			
Maatregel	Onderzoek exploitatie begraafplaats overdragen aan externe partij			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. – Bestuur en Samenleving			
Thema	4.3 – Dienstverlening en digitalisering			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	De exploitatie van de begraafplaats kan worden overgedragen aan een externe partij. Voor het vastgoed dat op de begraafplaats kunnen nadere afspraken worden gemaakt. Vastgoed kan in eigen beheer blijven, worden overgedragen of in erfpacht worden uitgegeven. Voorgesteld wordt te onderzoeken of er mogelijkheden zijn de exploitatie over te dragen aan een externe partij.			

Nadere toelichting	• Lasten nu € 390.000 (met name salaris € 75.000, DVO Twente Milieu € 155.000, Schoonmaak € 50.000, rente en afschrijving € 60.000);
	• Baten nu € 125.000;
	• Overdracht exploitatie:
	  ○ Alle lasten m.u.v. salarislasten en baten vervallen;
	  ○ Salariskosten bij gemeente (publiekszaken) blijft -> te dekken uit leges;
	  ○ Afschrijving eenmalige last ten laste van reserve			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

2. Ombuigingsmaatregel programma Duurzame toekomst

Nummer	A.31			
Titel	**Winterinzameling minicontainers GFT**			
Maatregel	Vierwekelijks inzamelen van GFT in de wintermaanden			
Portefeuillehouder	M. Geerdink			
Programma	2. Duurzame toekomst			
Thema	2.2 Circulaire economie			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Toelichting	Huidige werkwijze: tweewekelijks gedurende het gehele jaar Voorgestelde werkwijze: vierwekelijks november t/m februari, tweewekelijks maart t/m oktober.			
Nadere toelichting	Door minder vaak te rijden worden kosten bespaart. Het betreft hier alleen huishoudens. Deze maatregel levert niets op ten behoeve van de gemeentelijke begroting. Wel binnen het systeem van de post afvalinzameling en kan van invloed zijn op de tariefbepaling voor de totale woonlastendruk. Deze is budgettair neutraal want deze wordt verrekend binnen het kostendekkende systeem van afval.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.32			
Titel	**Milieuleges**			
Maatregel	Heffen milieuleges			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	2. Duurzame toekomst			
Thema	2.4 Natuur, milieu en landschap			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	Momenteel worden door het ODT geen leges geheven over het afgeven van milieuvergunningen. Deze mogelijkheid wordt momenteel in Twents verband onderzocht. Hierbij is uitgangspunt 100 % kostendekkendheid.			
Nadere toelichting	Dit onderdeel zal met ingang van 2026 op Twents niveau ingevoerd worden. In de loop van dit jaar zal duidelijk zijn wat dit oplevert. Hierbij wordt het principe toegepast van het profijtbeginsel, in dit geval: de vervuiler betaalt.			

3.

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.33			
Titel	**Erfpachtcanons Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)**			
Maatregel	Ramen van de erfpachtcanons Regionaal Bedrijventerrein Twente			
Portefeuillehouder	A. Lammers			
Programma	2. – Duurzame toekomst			
Thema	2.5 – Bedrijvigheid en ondernemersklimaat			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag		€ 92.000	€ 90.000	€ 90.000
Toelichting	Borne neemt deel in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente. Nu het bedrijventerrein nagenoeg geheel is uitgegeven is besloten de GR op te heffen en de taken over te dragen aan derden (vooral aan Almelo waar het bedrijventerrein ligt). De kavels zijn in erfpacht uitgegeven. Tot nu toe is nog maar een keer een positief saldo uitgekeerd aan de deelnemers, de overige jaren zijn positieve saldo's binnen de gemeenschappelijke regeling gebleven. Nu de GR wordt opgeheven worden de inkomsten uit het erfpachtbedrijf op basis van nacalculatie met de oud deelnemers verrekend. Borne neemt deel voor 8 % in de regeling. Verwacht wordt dat de regeling per 1 januari a.s. wordt opgeheven.			
Nadere toelichting	Er volgt bij het opheffen van de GR ook nog een eenmalige uitkering aan de deelnemers. De erfpachtinkomsten lopen wel af vanwege het annuïtaire karakter van de erfpachtovereenkomsten.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

3. Ombuigingsmaatregel programma Inclusieve samenleving

Nummer	A.34			
Titel	**Onderwijsondersteuning**			
Maatregel	Budget onderwijsondersteuning schrappen			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.6 Onderwijs			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	-	PM	PM	PM
Toelichting	Hier gaat het om de functie van VVE/ Logopedie screening. Deze functie wordt ingekocht via de GGD. Voorgesteld wordt dit budget van € 65.000 op termijn te schrappen, omdat via een natuurlijk moment in personeelsverloop mogelijkheden ontstaan deze functie op een andere wijze aan te bieden. Indien gekozen wordt voor deze ombuigingsmaatregel dan kan deze pas op zijn vroegst ingaan vanaf 2027. Onderzocht kan worden hoe hier mee om te gaan.			
Nadere toelichting	Het betreft hier geen wettelijke verplichting van de gemeente. Er is sprake van een voorliggende voorziening, namelijk via de zorgverzekering. Met deze maatregel wordt ingezet om gebruik van logopedie via deze voorliggende voorziening te laten verlopen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.35			
Titel	**Participatie**			
Maatregel	Formatie uitvoeringsorganisatie Hengelo, Haaksbergen en Borne onderzoeken			
Portefeuillehouder	A. Lammers			
Programma	3. – Inclusieve samenleving			
Thema	3.9 – Werk en Inkomen			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	• De huidige formatie is 1 ambtenaar per 23 uitkeringsgerechtigden (exclusief formatie gemeente Borne van ongeveer 1,5 fte). Dit is relatief hoog. • Er is geen benchmark, echter op basis van ervaring lijkt 1 op 18 de ondergrens en 1 op 35 de bovengrens. Hoe groter formatie des te meer bureaucratie, taakverdeling en controle. • Niet duidelijk of Borne zelf de taken kan uitvoeren met minder dan 13,5 fte (afgezien van de ICT kosten) • De impact van deze maatregel is voor Borne niet bekend, hiervoor is meer onderzoek nodig. Voorgesteld wordt om onderzoek te doen of de ingezette formatie verminderd kan worden.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

4. Ombuigingsmaatregelen Bestuur en samenleving

Nummer	A.36			
Titel	**Organisatie**			
Maatregel	Versoberen organisatiebudgetten			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. Bestuur en samenleving			
Thema	4.1 Bestuur en organisatie			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	150.000	300.000	300.000	300.000
Toelichting	Schrappen piek- en ziek (€ 300.000)			
Nadere toelichting	De ambtelijke organisatie beschikt momenteel over een jaarlijks piek- en ziekbudget van € 600.000, bedoeld om tijdelijke capaciteitsproblemen als gevolg van ziekte of piekbelasting op te vangen. Uit de praktijk blijkt dat dit budget ieder jaar in ruime mate wordt benut. Tegelijkertijd blijkt uit de jaarrekening 2024 dat er binnen het reguliere personeelsbudget sprake is van onderuitputting. Met de verbeteringen die worden doorgevoerd in onze interne informatievoorziening en de tussentijdse monitoring van het salarisbudget, wordt de organisatie steeds beter in staat om flexibel en tijdig bij te sturen bij tijdelijke capaciteitsvraagstukken. Indien extra inzet nodig is voor ziektevervanging of piekdrukte, kan dit voortaan daardoor deels worden opgevangen binnen het bestaande salarisbudget, nog los van het prioriteren van werkzaamheden. Op basis van deze ontwikkelingen stelt het college voor om het piek- en ziekbudget met ingang van het begrotingsjaar 2026 te verlagen en deze verlaging op te laten lopen tot € 300.000 structureel, circa 2% van onze loonsom.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.37			
Titel	**Leges**			
Maatregel	Kostendekkend maken diverse leges			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	4. Bestuur en samenleving			
Thema	4.3 Dienstverlening en Digitalisering			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	Recentelijk is onderzoek gedaan naar kostendekkendheid leges. Geconcludeerd is dat een aantal leges en heffingen momenteel niet kostendekkend zijn. Deze ligt op het totaal van de leges van de legesverordening op ongeveer 70 %. Echter, niet alle leges kunnen zo maar verhoogd worden omdat hier restricties aan verbonden zijn.			
Nadere toelichting	Het betreft een diversiteit aan leges die qua aard en omvang verschillen. Om deze reden wordt dit opgepakt bij de vaststelling van de verordening leges en tarieven bij de programmabegroting 2026, waarbij geopteerd wordt om fasegewijs de kostendekkendheid te vergroten, namelijk in 2026 en 2027.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

5. Ombuigingsmaatregelen programma Financieel gezond

Nummer	A.38			
Titel	**Financiën**			
Maatregel	Verlagen stelpost structurele reserve beleidsontwikkeling (dubbeling)			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Toelichting	In de begroting is een stelpost opgenomen voor structurele beleidsontwikkeling. Deze stelpost kan vervallen.			
Nadere toelichting	Hier is sprake van een dubbeling in de begroting. Daarmee kan deze post vervallen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.39			
Titel	**Financiën**			
Maatregel	Ruimte BTW compensatiefonds 100% inzetten			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000
Toelichting	Op onderdelen wordt voorzichtig geraamd. Dat is niet nodig, zelfs niet volgens de instructies van de toezichthouder. De begroting kan door het minder voorzichtig begroten meer ruimte krijgen.			
Nadere toelichting	Het bedrag ad. € 340.000 is gebaseerd op het gemiddelde van de onderuitputting van de afgelopen jaren op deze post. Voortaan zal elk jaar bij de kadernota het gemiddelde van de afgelopen vier jaar op dit onderdeel verwerkt worden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.40			
Titel	**Financiën**			
Maatregel	100% ramen jeugdmiddelen van het Rijk			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Toelichting	Op onderdelen wordt voorzichtig geraamd. De begroting kan door het minder voorzichtig begroten meer ruimte krijgen. De provincie geeft (in overleg met Rijk, VNG en het IPO) aan dat de middelen voor de Hervormingsagenda jeugd structureel en reëel mogen worden geraamd. Voor Borne is dit een structurele toevoeging van ongeveer € 1,2 miljoen. Tot nu toe is voorzichtigheidshalve rekening gehouden met € 900.000 structureel. Dit is gebaseerd op 75% van het totaal.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.41			
Titel	**Financiën**			
Maatregel	Aframen stelpost autonome ontwikkelingen (rente)			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Toelichting	In de begroting is meerjarig een stelpost opgenomen voor autonome ontwikkelingen van € 1 miljoen in 2025 en 2026, € 1,25 miljoen in 2027 en € 1,5 miljoen in 2028. Deze stelpost is gevormd om eventuele stijging van rente tot een maximum van 4% op te kunnen vangen. Het lijkt op dit moment niet realistisch te veronderstellen dat de rente tot 4% gaat stijgen. Daarnaast legt deze stelpost nu beslag op de begrotingsruimte. Door minder voorzichtig te begroten ontstaat meer ruimte in de begroting. Voorzichtigheidshalve wordt voorgesteld € 500.000 structureel af te ramen.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.42			
Titel	**Begrotingssystematiek**			
Maatregel	Nog meer realistisch ramen (minder behoedzaam)			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 118.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Toelichting	De begroting is behoedzaam opgesteld. Op onderdelen is sprake van structurele onderbesteding van budgetten in de afgelopen 3 jaar (met name onderzoek, advies en overige kosten). Ook zijn er onderdelen waar de afgelopen 3 jaren wel inkomsten worden gerealiseerd, welke niet zijn begroot (zoals huuropbrengsten, ontvangen beplantingen en rente).			
Nadere toelichting	Deze posten binnen deze maatregel zijn gebaseerd op de input van het externe bureau. In totaal is 75% van het saldo 'baten diversen' en 'lasten' als ombuiging gepresenteerd (baten Wabo leges en lasten OmgevingsDienst Twente/Twente Milieu zijn voor 100% opgenomen). De meeropbrengsten Wabo van € 400.000 zijn 50% (van de € 800.000 meeropbrengst).			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	A.43			
Titel	**Beleid opstellen voor verhuur van delen van basisscholen aan commerciële partijen**			
Maatregel	Genereren (gederfde) huurinkomsten			
Portefeuillehouder	A. Lammers / D. Vermorken			
Programma	5. Financieel gezond			
Thema	5.2 Vastgoed			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	Voorgesteld wordt in afstemming met schoolbesturen een beleidsregel op te stellen en deze als gemeente vast te stellen zodat onderhuur door onderwijs de gemeente geld kan opleveren.			
Nadere toelichting	Veel basisscholen verhuren nu klaslokalen na schooltijd aan de buitenschoolse opvang/kinderdagverblijven. De gemeente is economisch eigenaar, de school juridisch eigenaar. De gemeente staat aan de eind van de looptijd van het schoolgebouw weer aan de lat voor renovatie en nieuwbouw. Een gemeente mag samen met de school een huurovereenkomst sluiten met de BSO/kdv waarbij de gemeente dan een bijdrage vraagt voor renovatie/nieuwbouw en de school voor de schoonmaak en het beheer. De huur moet commercieel zijn. Voorgesteld wordt in afstemming met de schoolbesturen een beleidsregel op te stellen en deze als gemeente vast te stellen zodat de verhuur ook de gemeente geld oplevert. Deze huurbijdrage kan dan in een reserve voor renovatie en vernieuwing van onderwijsgebouwen worden ingezet voor toekomstige vernieuwing van onderwijsgebouwen. Onderzocht wordt of het VO ook hier bij betrokken dient te worden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

6. Ombuigingsmaatregelen paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Nummer	A.44			
Titel	**Riool**			
Maatregel	Veegkosten wegen voor 100% toerekenen aan riool			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	1. – Wonen en Leven			
Thema	1.4 – Openbare Ruimte			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Bedrag	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000	€ 108.000
Toelichting	De veegkosten mogen voor 100% worden toegerekend aan de riolering. De basis hiervoor is het arrest HR 4-11-2016 Steenwijkerland.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	**1. Geen of weinig**	**2. Merkbaar**	**3. Substantieel**
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.